

ใบรับรองปัญหาพิเศษปริญญาตรี
ภาควิชาพืชสวน

เรื่อง

การออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์อาคารคुरुสภา
Landscape Improvement Design at the Building of KHURUSAPHA

โดย
นาย กมลศักดิ์ รักสัตย์
นาย จักริ เวียงวิเศษ

ได้รับความเห็นชอบจาก

.....
(อาจารย์ ศรายุทธ ผลโพธิ์)

ภาควิชารับรองแล้ว

.....
(รศ. สมภาพ ฐิตะวสันต์)

หัวหน้าภาควิชาพืชสวน

วันที่ 11 เดือน 11 พ.ศ. ๕๖

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชื่อเรื่อง การออกแบบปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์อาคารครุสภา
โดย นาย กมลศักดิ์ รักสัตย์ , นาย จักรี เวียงวิเศษ
สาขาวิชา พืชสวน
ภาควิชา พืชสวน
คณะ เทคโนโลยีการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ศรายุทธ ผลโพธิ์

บทคัดย่อ

ครุสภาตั้งอยู่เลขที่ 128 / 1 ถนนราชสีมา เขตดุสิต จังหวัดกรุงเทพฯ มีพื้นที่จัดสวนได้แก่บริเวณอาคาร 1 และ อาคาร 2 แนวความคิดในการออกแบบคือ ใช้ต้นไม้ที่ดูแลง่าย เก็บรักษาไม้ใหญ่คงเดิม ดังนั้นอาคาร 1 จึงได้ออกแบบเป็นส่วนหย่อมที่ใช้ไม้คลุมดินและไม้พุ่มเตี้ยจัดแบบธรรมชาติในลักษณะเดียวกันรอบอาคาร ด้านหลังอาคาร 1 เป็นพื้นที่ร่ม เนื่องจากตัวอาคารบังแสง จึงใช้ไม้ในร่มเป็นส่วนใหญ่ อาคาร 2 ด้านหน้าจัดทำที่นั่งปูกระเบื้อง ส่วนด้านหลังที่นั่งปลูกต้นไม้ที่มีผิวสัมผัสละเอียดระดับต่ำกว่าที่นั่ง ด้านข้างอาคาร 2 ทำการถมบ่อ รื้อถอนต้นไม้เดิมออก และได้ทำการจัดสวนใหม่ ให้ดูเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Title : Landscape Improvement Design at the Building of
KHURUSAPRA

By : Mr. Kamolsak Raksat
Mr. Chakree Viengvisas

Major : Horticulture

Department : Horticulture

Faculty : Agricultural Technology

Advisor : Mr. Sarayut Phonpho

Abstract

KHURUSAPHA is located on 128 / 1 Rachaseamar Road, Dusit District, Bangkok. There are only two areas, Building 1 and 2, for landscape improvement. The conceptual of landscape design is appropriate for low maintenance trees and the previous grown trees in the area. The garden around Building 1 is decorated in natural style with ground cover plants and lower shrubs. The backyard of Building 1 is shady area, covered with shady plants. The garden around Building 2 composes of the seats, set along in front of the building. The front area of the seat is decorated by fine texture plants with their height lower than the seats. The side of Building 2 has a pond filled up with soil. The plants in this area were moved out in order to improve the condition of the garden and enhance its beauty and tidiness.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนิยม

ในการจัดทำปัญหาพิเศษเรื่อง การออกแบบ-ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์อาคารคฤสภาคครั้งนี้ ทางผู้จัดทำขอแสดงความขอบพระคุณ อาจารย์ ศรายุทธ ผลโพธิ์ เป็นอย่างสูงที่ให้โอกาสและให้คำปรึกษาในการจัดทำ แก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ ประสบการณ์แก่ผู้จัดทำ จนสามารถนำเอาทฤษฎีความรู้ด้านการเกษตรและการออกแบบ-เขียนแบบจัดสวน มาประยุกต์ปฏิบัติจริงและได้แสดงผลออกมาในรูปแบบของปัญหาพิเศษเล่มนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆน้องๆที่สละทั้งเวลา แรงกาย แรงใจ ในการจัดสวนครั้งนี้ ทั้งช่วยให้คำแนะนำปรึกษา ให้กำลังใจและช่วยเหลือมาโดยตลอด จนปัญหาพิเศษเรื่องนี้สำเร็จ ลุล่วงได้ด้วยดี

และที่สำคัญขอขอบคุณเป็นอย่างสูงสำหรับทางคฤสภาค ท่านรองเลขาธิการคฤสภาค ผอ.กองคลัง หัวหน้าฝ่ายพัสดุ อาคารและสถานที่ พี่ๆที่คฤสภาคทุกคนที่อนุเคราะห์สถานที่ทุนทรัพย์ และความสะดวกต่างๆในการดำเนินงานทุกขั้นตอน จึงขอขอบคุณไว้ ณ โอกาสนี้อย่างยิ่ง

ด้วยความเคารพอย่างสูง

นาย กมลศักดิ์ รักสัตย์

นาย จักรี เวียงเศษ

25 มีนาคม 2545

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารบัญ	ก
สารบัญตารางและแผนภูมิ	ข
สารบัญภาพ	ค
คำนำ	1
วัตถุประสงค์	2
ตรวจเอกสาร	3
วัตถุประสงค์และขั้นตอนการศึกษา	17
ผลการศึกษา	19
วิจารณ์	49
สรุป	50
เอกสารอ้างอิง	51
ภาคผนวก	53

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตารางและแผนภูมิ

เรื่อง		หน้า
ตารางที่ 1	ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 1A	33
ตารางที่ 2	ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 1B	34
ตารางที่ 3	ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 1C	35
ตารางที่ 4	ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 1D	36
ตารางที่ 5	ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 2A	37
ตารางที่ 6	ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 2B	38
ตารางที่ 7	ประเมินราคารวมทุกรายการ	39
ตารางที่ 8	การประเมินความพอใจด้านความสวยงาม	43
ตารางที่ 9	การประเมินความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม	44
แผนภูมิที่ 1	แสดงค่าการประเมินความพอใจด้านความสวยงาม	43
แผนภูมิที่ 2	แสดงค่าการประเมินความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม	44

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 1 Site Analysis อาคาร 1	23
ภาพที่ 2 Site Analysis อาคาร 2 ด้านซ้าย	24
ภาพที่ 3 Site Analysis อาคาร 2 ด้านขวา	25
ภาพที่ 4 Balloon Diagram อาคาร 1	26
ภาพที่ 5 Balloon Diagram อาคาร 2 ด้านซ้าย	27
ภาพที่ 6 Balloon Diagram อาคาร 2 ด้านขวา	28
ภาพที่ 7 Master Plan อาคาร 1	29
ภาพที่ 8 Master Plan อาคาร 2 ด้านซ้าย	30
ภาพที่ 9 Master Plan อาคาร 2 ด้านขวา	31
ภาพที่ 10 Elevation อาคาร 2 ด้านขวา	32
ภาพที่ 11 ภาพแสดงภายหลังการจัดของ Zone 1C ตลอดแนว	45
ภาพที่ 12 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 1A	45
ภาพที่ 13 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 1B	46
ภาพที่ 14 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 1C	46
ภาพที่ 15 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 1D	47
ภาพที่ 16 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 2A ตรงบ่อน้ำเดิม	47
ภาพที่ 17 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัดบริเวณด้านหน้าอาคาร 2	48
ภาพที่ 18 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 2B	48

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรรมใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนำ

เดิมทีเด็กรุ่นหนึ่งได้ร่อนเร่ไปเรื่อยๆเพื่อหาที่อยู่ที่เหมาะสม เมื่อมีที่พักอาศัยแล้ว ก็มีการทำรั้วเพื่อป้องกันอันตรายจากสัตว์ อาจใช้กิ่งไม้ ท่อนไม้ ทำเป็นรั้วกัน ต่อมาเมื่อครอบครัวในบ้านและสัตว์เลี้ยงปลอดภัยแล้ว มนุษย์ก็รู้จักการเพาะปลูกเพื่อเป็นอาหาร ปลูกเป็นรั้วกันและประดับบ้าน และได้พัฒนามาเรื่อยๆเช่น มีการปลูกเป็นแถว ปลูกเป็นกลุ่ม หรือปลูกแต่ละชนิดรวมทั้งรูปร่างของสวนก็กลายเป็นสีเขียวจัตุรัสหรือสีเขียวผืนผ้า (เอ็ดมพร,2527)

ปัจจุบันมนุษย์ได้ห่างเหินธรรมชาติที่เคยอยู่รอบๆตัวไปอย่างมากโดยมิได้ตั้งใจ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการพัฒนาทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เจริญรุดหน้าไม่หยุดยั้ง เป็นผลให้มนุษย์ต้องตื่นตัวและแข่งขันกันมากยิ่งขึ้น จนเกือบลืมไปแล้วว่าธรรมชาติที่อยู่รอบๆตัวกำลังจะหมดไป เมื่อถึงจุดๆหนึ่งที่มนุษย์หวนนึกถึงธรรมชาติที่ผ่านมาก่อนหน้านี้ จึงได้หยุดทบทวนและหันกลับมามองธรรมชาติ เพื่อที่จะได้อยู่กับธรรมชาติอีกครั้ง แต่ความต้องการที่จะต้องการอยู่กับธรรมชาติของมนุษย์นั้นหาใช่การที่มนุษย์จะชวนชวายหาทางออกไปหาธรรมชาติไม่ แต่กลับเป็นการดึงธรรมชาติมาไว้ใกล้ๆตัว โดยการนำมาประดับตกแต่ง จนเกิดการจัดสวนขึ้น (ชมรมพัฒนาไม้ดอกไม้ประดับ,2536)

สำหรับการจัดสวนในปัจจุบันนี้ทั้งทางภาครัฐ และ เอกชน ต่างจัดให้มีสวนหย่อมในสวนหนึ่งของพื้นที่สำนักงาน การจัดสวนสาธารณะ หรือสวนภายในอาคาร เนื่องด้วยเล็งเห็นถึงความสำคัญให้บุคคลที่ทำงานได้ผ่อนคลายจากการทำงานที่หนักหนาในแต่ละวัน รวมถึงการจัดสวนที่บ้านพักอาศัย ที่เจ้าของบ้านมักจะให้ความสนใจทั้งสวนกลางแจ้งและสวนในร่ม เพราะในเวลาว่างที่เจ้าของบ้านมีเวลาว่างหยุดอยู่กับบ้าน จะช่วยสร้างความผ่อนคลาย และสร้างกิจกรรมพิเศษในการดูแลต้นไม้ได้อีกด้วย

การออกแบบ-ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ในครั้งนี้จึงเป็นประสบการณ์สำคัญที่มีค่าของผู้จัดทำ ทำให้ได้รู้ถึงปัญหาที่แท้จริงในการทำงานจัดสวน รวมถึงการที่จะสร้างความพอใจให้กับเจ้าของงานและผู้ทำงานพบเห็นในสถานที่นั้นอย่างทั่วถึง ซึ่งทำให้ผู้จัดสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาประยุกต์ใช้ และสร้างผลงานที่ดียิ่งขึ้นในโอกาสต่อไป

นาย กมลศักดิ์ รักสัตรู

นาย จักรี เวียงวิเศษ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อนำความรู้จากทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการออกแบบจัดสวน
2. เพื่อเรียนรู้ถึงปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาตามขั้นตอนต่างๆระหว่างการปฏิบัติงานการจัดสวนในพื้นที่จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตรวจเอกสาร

สมจิต โยธะคง ได้กล่าวถึงประวัติการจัดสวนไว้ดังนี้ (สมจิต,2535)

การจัดสวนครั้งแรกจากหลักฐานปรากฏของชาวอียิปต์ และชาวจีนสมัยโบราณ ได้มีการจัดเป็นประเพณี และถ่ายทอดกันมาว่า การจัดสวนในอดีตกาล มีลักษณะการจัดที่เด่นชัดตรงกันข้ามกัน 2 แบบ ที่มีชื่อเรียกว่า Formalism และ Naturalism

การจัดสวนที่เป็นระเบียบและเป็นประเพณีของชาวตะวันตก (Formalism and the Western Tradition)

การจัดสวนที่เป็นระเบียบ (Formal garden) มีลักษณะที่ปรากฏเด่นชัดคือการใช้เส้นนิยมใช้เส้นตรง เป็นรูปเรขาคณิต การจัดมีระเบียบ มีความสมดุลย์ พืชพรรณที่ปลูกมีการตัดแต่งเป็นรูปทรงต่างๆความหมายในภาษาอังกฤษ Formalism is the severe lines of geometry มีประวัติการวิวัฒนาการดังนี้

การจัดสวนของชาวอียิปต์

การจัดสวนของชาวอียิปต์ จากประวัติและการบันทึกพบว่า ชาวอียิปต์ได้มีการจัดสวนมาตั้งแต่ 4,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช เดิมชาวอียิปต์ได้ปลูกที่อยู่อาศัยและจัดสวนตามแนวยาวของกลุ่มแม่น้ำไนล์ กำแพงสวนที่เป็นระเบียบจึงถูกสร้างขึ้น ทั้งนี้เพราะชาวอียิปต์ใช้แม่น้ำไนล์เป็นเส้นทางสัญจร บ้านแต่ละบ้านจะต้องมีโรงเรือตามริมฝั่งน้ำ มีการปลูกองุ่นเหนือทางเดิน มีสระน้ำ ปลูกไม้ดอกรอบๆสระ และปลูกอินทผาลัม(Date palm) เป็นแถว เป็นระเบียบ การจัดสวนแบบเป็นระเบียบได้มีการวางแผนเพื่อใช้หลายวัตถุประสงค์ แต่ที่สำคัญที่สุดก็เพื่อความสวยงาม (สมจิต,2535)

การจัดสวนของชาวเปอร์เซีย

การจัดสวนของชาวเปอร์เซียได้รับอิทธิพล หรือรูปแบบการจัดสวนของชาวอียิปต์ ชาวเปอร์เซียได้มีการจัดสวนขึ้นในราว 1,500 ปีก่อนคริสต์ศักราช โดยนิยมจัดตามที่พักอาศัยของบุคคลชั้นสูงตามไหล่เขา การจัดสวนมีรั้วรอบ เพื่อป้องกันอันตราย การจัดสวนตามบ้านพักอาศัยหรือเคหสถานมุ่งเน้นจัดในส่วนสำคัญ เช่นตามจุดทางเข้าบ้าน หลังจากการจัดสวนตามบ้านพัก ไหล่เขาจะมีการจัดสวนตามชั้นระเบียง บริเวณดึกหรืออาคารขนาดใหญ่ โดยจัดบริเวณสวนให้ดูเสมือนเป็นแผ่นพรมปกคลุม ประกอบไปด้วยสี่สัน ลักษณะพื้นที่ การจัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า แบ่งเป็นช่อง เป็นตอน การจัดสวนของชาวเปอร์เซียมีความสวยงามและประกอบด้วยเอนกประสงค์ (สมจิต,2535)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การจัดสวนของชาวกรีก และชาวโรมัน

บ้านของชาวกรีก และชาวโรมันมีลักษณะการออกแบบคล้ายคลึงกัน การสร้างบ้านพักอาศัย สร้างรอบๆ โดยมีลาน หรือสนามตรงกลาง มีแบบการจัดเฉพาะ เรียกว่า Peristyle เป็นแบบการจัดเป็นระดับ มีการปูแผ่นหินบนพื้นดินเป็นทางเดิน ห้องทุกห้องเมื่อเปิดสามารถมองเห็นพื้นที่ได้ การจัดสวนของชาวกรีกไม่นิยมปลูกต้นไม้บนพื้นดิน แต่ชื่นชมการปลูกต้นไม้ในกระถางเพราะจุดมุ่งหมายใหญ่มุ่งเน้นที่รูปปั้น ส่วนชาวโรมันนั้นมีความประทับใจ และสนใจต่อการปลูกต้นไม้ เช่น ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม รวมถึงรูปปั้นต่างๆ การปลูกต้นไม้และการตั้งรูปปั้นนั้นนิยมตามขอบของสวนโดยมีสระน้ำอยู่ตรงกลาง การจัดสวนตามที่พักอาศัย ส่วนมากจัดสวนแบบเป็นระเบียบ ปลูกพืชหลายชนิด มีการปลูกไม้เลื้อยตามแบบที่กำหนด ตามตาราง ลวดหรือไม้ระแนง ต้นไม้ที่ปลูกมีการตัดแต่งให้เป็นศิลปะเป็นรูปต่างๆ (สมจิต, 2535)

การจัดสวนของชาวสเปน

การจัดสวนของชาวสเปนได้รับอิทธิพลจากชาวอาหรับ เพราะในอดีตชาวอาหรับได้เข้ายึดครองดินแดนสเปน ในคริสต์ศักราช 731 เป็นเวลานานถึง 800 ปี 8 ศตวรรษที่อาหรับเข้ายึดครองได้รากฐานทางวัฒนธรรม ชาวอาหรับได้สร้างราชวัง สุเหร่าขึ้นในเมืองต่างๆ ของสเปน ตอนใต้ มีการจัดสร้างอุทยานขึ้นหลายแห่ง การจัดสวนเป็นการจัดที่มีแบบแผน ใช้เส้นทางเรขาคณิตเป็นหลัก แปลนหลักของสวนจัดเป็นชั้นๆ จากส่วนหนึ่งไปสู่อีกส่วนหนึ่ง การปลูกต้นไม้เป็นแนวระเบียบเพื่อกำหนดเป็นแนวขอบเขต คล้ายห้องกลางแจ้ง (สมจิต, 2535)

การจัดสวนของชาวอิตาลีและฝรั่งเศส

การจัดสวนที่เป็นระเบียบเป็นพิธี เป็นแบบแผน โดยยึดแกนแห่งความสมดุล ได้ผ่านเข้ามาจนถึงการจัดสวนในยุคเรเนสซองส์ของอิตาลี การออกแบบสวนในยุคดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงบางประการจากการใช้เส้นตรง ถึงเส้นโค้งในการออกแบบ การปลูกต้นไม้ได้มีการตัดให้เป็นรั้วต้นไม้ที่เป็นระเบียบขึ้น ต้นไม้ใหญ่ตัดเล็มใบ กิ่ง ทางเดินภายในสวน ทางเดินตามแนวขั้นบันได และรูปปั้นสมัยโบราณ ตั้งในส่วนมุมสุดของสวน การจัดสวนในยุคเรเนสซองส์เป็นยุคของการจัดสวนที่มีชื่อเสียงของชาวตะวันตก แนวความคิดของการจัดสวนได้เปลี่ยนแปลง เปลี่ยนรูปแบบมาจากความสัมพันธ์ที่ไม่มีรูปแบบ หรือนัยสำคัญให้เป็นการจัดสวนที่มีรูปแบบใ่อ่างงดงามยิ่ง การออกแบบสวนในแต่ละจุดต้องมีแนวความคิดที่พึงประสงค์ และสำคัญพืชพรรณที่ใช้ปลูกต้องเลือกสรรอย่างดี มีการตัดแต่ง คัดให้ไปเป็นตามรูปแบบตามแบบแปลนที่กำหนด จุดเน้นของการจัด คือการสร้างความสมดุลย์ของทัศนภาพ และถนนเดินภายในสวน ผลงานการจัดสวนที่ยิ่งใหญ่และถือเป็นจุดสุดยอดของการจัดสวนแบบ Formalism คือการจัดสวนในพระราชวังแวร์ซาย ในสมัยของพระเจ้าหลุยส์ที่ 14 (Louis XIV) ของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งออกแบบโดย Andre Lenotre สวนในสมัยเรเนสซองส์เป็นสวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่มีลวดลาย บางท่านอาจเรียกว่าลายสวน (pattered garden) คือสวนที่มีรูปแบบแน่นอน เป็นสวนประดับ จัดขึ้นเพื่อดูเล่นเหมือนอุทยาน การจัดสวนยุคเรอเนสซองส์ของ หรือยุคฟื้นฟูศิลปวิทยา จึงนิยมมากทั้งในอิตาลีและฝรั่งเศส (สมจิต,2535)

การจัดสวนของอังกฤษ

การจัดสวนของอังกฤษ นิยมการจัดสวนแบบเป็นระเบียบ จัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ต่อมาจึงมีการเปลี่ยนแปลงเป็นการจัดสวนแบบธรรมชาติ ทั้งนี้เพราะสภาพภูมิประเทศของอังกฤษ ฤดูกาลเป็นสภาพเฉพาะ นอกจากนี้สภาพแวดล้อมต่างๆ ได้เปลี่ยนแปลงไปในช่วงศตวรรษที่ 17 การจัดสวนแบบธรรมชาติเริ่มเข้ามามีบทบาท มีนักออกแบบสวนสาธารณะที่มีชื่อเสียง เช่น Lancelot Brown และ Humphry Repton ซึ่ง Humphry Repton เป็นบุคคลต้นคิดในการออกแบบสวนสาธารณะในอังกฤษ โดยการจัดให้มีสนามหญ้าเปิดกว้าง และนับว่าเป็นนักออกแบบสวน (Landscape gardener) คนแรก (สมจิต,2535)

การจัดสวนของชาวอเมริกา

ในยุคเริ่มต้นการจัดสวนเป็นแบบมีระเบียบ แต่มีลักษณะขัดแย้งในตัว ทั้งนี้เนื่องจากภาวะของประเทศอยู่ในสภาพยุ่งเหยิง ประชาชนไม่มีเวลาพอเพียง เพราะต่างแสวงหาปัจจัยเพื่อความอยู่รอดมากกว่าความสนใจต่อสภาพธรรมชาติ เมื่อเป็นเช่นนี้ การจัดสวนแบบธรรมชาติ จึงได้รับความสนใจและพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยใช้พืชพรรณพื้นเมืองเดิมที่มีอยู่เข้ามาจัดสวนการจัดสวนแบบเป็นระเบียบ มีการจัดใกล้ๆบริเวณตัวบ้าน

การพัฒนาการจัดสวนของอเมริกาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปมีการจัดสวนสาธารณะ มีนักออกแบบสวนสาธารณะที่มีชื่อเสียงเกิดขึ้น อาทิ Federick Law Olmstead ซึ่งเป็นผู้ชนะการออกแบบสวนสาธารณะ Central Park ในนครนิวยอร์ก ในปี ค.ศ. 1858 และ Olmstead เป็นบุคคลแรกที่ปฏิบัติวิชาชีพภูมิสถาปัตยกรรม และเป็นผู้เรียกวิชาชีพนี้ว่า ภูมิสถาปัตยกรรม (Landscape Architecture) และเรียกผู้ปฏิบัติวิชาชีพสาขานี้ว่า ภูมิสถาปนิก

จึงสรุปได้ว่าการจัดสวนแบบ Formalism ได้พัฒนามาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน และคงรูปแบบจนกระทั่งถึงปัจจุบัน และยุคของการจัดสวนแบบเป็นระเบียบมีชื่อเสียงสูงสุดคือสมัยเรอเนสซองส์ และในช่วงต่อมาได้มีการผสมผสาน รูปแบบของการจัดสวนแบบธรรมชาติ เข้าไปมากขึ้น (สมจิต,2535)

การจัดสวนแบบธรรมชาติและตามประเพณีของชาวตะวันออก (Naturalism and the Eastern Tradition)

การจัดสวนแบบธรรมชาติหรือเรียกอีกอย่างว่า การจัดสวนแบบไม่เป็นระเบียบ (Informal garden) นิยมสำหรับงานจัดสวนของชาวตะวันออก การจัดสวนแบบนี้มุ่งเน้นความเป็นธรรมชาติ การจัดจึงเป็นการลอกเลียนแบบธรรมชาติ หรือให้คล้ายคลึงกับธรรมชาติมากที่สุด ม็องค์ประกอบทางธรรมชาติ มีลัทธิ ศาสนา ความเชื่อต่างๆเข้าไปเกี่ยวพัน เส้นที่ใช้ในการออกแบบ นิยมใช้เส้นโค้งหรือเส้นโค้งอิสระ มีลีลาเป็นธรรมชาติ ตลอดจนลักษณะเสมือนสมดุลย์

ผลที่ปรากฏจากการจัดสวน คือ “ความสุขที่ได้รับจากธรรมชาติโดยบังเอิญ” การจัดสวนแบบธรรมชาติ นัยหนึ่งก็คือการจัดให้เกิดลักษณะเคลือบคลุม และไม่ชัดเจน ความหมายในภาษาอังกฤษ Naturalism is the free curve มีประวัติการวิวัฒนาการดังนี้ (สมจิต,2535)

การจัดสวนของจีน

การจัดสวนของจีนมีมานานประมาณ 2,600 ปีก่อนคริสต์ศตวรรษ เริ่มต้นที่ทำการปลูกพืชเพื่อใช้เป็นยารักษาโรค พืชผักต่างๆเป็นอาหาร ต่อมาสมัยราชวงศ์จิ้น ระหว่าง ค.ศ. 265-420 ได้เกิดมูลเหตุความไม่พอใจในสังคม ทำให้จินตกวี ตู หยวน หมิง และข้าราชการอื่นๆ ลาออก ได้ร่อนเร่ตามป่าเขาลำเนาไพร ได้เริ่มปลูกไม้สวนงามที่ขึ้นตามธรรมชาติ ในกระถาง คือ ไม้จำพวกเบญจมาศ มีการจัดสวนปลูกพืชในพื้นที่แคบๆในภาชนะ ทำให้เกิดสวนที่เรียกว่า Miniature Landscape ขึ้นการจัดสวนในภาชนะจะต้องมีการย่อส่วนพืชพรรณ หรือใช้พืชที่แคระแกรนลงในถาด ประกอบกับการจัดเป็นทิวทัศน์ มีรูปปั้นอาคารบ้านเรือน และรูปสัตว์ต่างๆเป็นองค์ประกอบ การจัดสวนที่กล่าวมาแล้วได้รับความนิยมนับตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถัง ค.ศ. 618-960 และสมัยราชวงศ์ซ่ง ค.ศ. 906-1280 ตามประวัติ Miniature Landscape ได้พัฒนาขึ้นเป็นการจัดสวนธรรมชาติ ตามอาคารบ้านพัก และสวนสาธารณะ มีการจัดสวนหิน

ช่วงสมัยราชวงศ์หมิง และราชวงศ์ชิง ค.ศ. 1386-1644 ประเทศจีนอยู่ในช่วงการเจริญสูงสุด ประชาชนมีความสุข ศิลปะการจัดสวนพัฒนา และเจริญสูงสุดในยุคนี้การจัดสวนของจีนได้นำศาสนาพุทธ หรือลัทธิเต๋า (Taoist) เข้าไปเกี่ยวข้อง (สมจิต,2535)

การจัดสวนของญี่ปุ่น

วัฒนธรรมของชาวญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลมาจากชาวเกาหลี และชาวจีน แม้การจัดสวนหิน (stone garden) ก็มีกำเนิดมาจากจีนในสมัยราชวงศ์ถัง และราชวงศ์ซ่ง

แต่การจัดสวนญี่ปุ่นได้รับการปรับปรุงพัฒนาจนกลายเป็นรูปแบบ หรือเอกลักษณ์ของการจัดสวนญี่ปุ่นโดยเฉพาะ ซึ่งประกอบไปด้วยศิลปะ วิทยาการ ปรัชญาแฝงเร้น ทำให้เกิดแนวความคิดสัญลักษณ์ สื่อความหมาย การจัดสวนของชาวญี่ปุ่นจึงมองดูเสมือนมีชีวิต มีจิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใจ และได้นำเอาศาสนาพุทธนิกายลัทธิเซน (Zen Buddhism) เข้าไปเกี่ยวข้อง นอกจากนี้ยังเป็นการดึงเอาวิญญาณและสุนทรียภาพอันเร้นลับในธรรมชาติมาร่วมเข้าด้วยกัน และมีประวัติความเป็นมาดังนี้ (สมจิต,2535)

1. การจัดสวนญี่ปุ่นในช่วงสมัยโบราณ การจัดสวนญี่ปุ่นในช่วงนี้ส่วนใหญ่ได้รับอิทธิพลจากการจัดสวนของชาวเกาหลี คือ สมัย Asuka (คริสต์ศตวรรษที่ 6-7) นักออกแบบสวนชื่อ Shikomaro เป็นบุคคลออกแบบสวน โดนยึดแนวทางการจัดสวนของเกาหลี ลักษณะของสวนจะประกอบไปด้วย เนินเขาจำลอง สระน้ำ สะพาน เป็นสมัยการจัดสวนแบบภูเขาจำลอง (Artificial hill garden) มีเกาะกลางน้ำเป็นสัญลักษณ์ของเต่า
Nara (ค.ศ. 710-797) การจัดสวนมีความละเอียดขึ้น รูปแบบของสวนเป็นการผสมผสานระหว่างของชาวจีนและชาวญี่ปุ่น การจัดสวนได้รับความนิยมแพร่หลายมากยิ่งขึ้น
2. สมัย Heian (ค.ศ. 794-1192) การจัดสวนได้นำรูปแบบมาจากสมัย Nara ออกแบบของสวนสมัย Heian มุ่งเน้นลักษณะที่ทำให้เกิดความนุ่มนวล งดงาม อ่อนช้อย การสร้างบ่อที่เป็นธรรมชาติ เลือกพิชพรรณที่มีรูปร่างเป็นธรรมชาติ หินที่มีรูปทรงสวยงาม ทั้งนี้เพื่อให้สวนมีความสมบูรณ์
3. สมัย Kamakura-Nanbokucho (ค.ศ. 1192-1393) ในสมัย Nanbokucho ญี่ปุ่นได้นำศาสนาพุทธนิกายลัทธิเซน เข้ามาในประเทศจากจีนแผ่นดินใหญ่ ในยุคนี้ได้มีนักออกแบบสวนที่มีชื่อเสียงมาก คือ Muso Kokushi ซึ่งเป็นผู้ออกแบบสวนที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา นิกายลัทธิเซน ซึ่งเป็นสวนแบบราบ (Flat garden)
4. สมัย Muromachi (ค.ศ. 1393-1572) นิยมการจัดสวนหิน การจัดสวนที่มีชื่อเสียงมากที่สุดในสมัยนี้ คือ Zen garden ที่มีชื่อว่า สวน Ryoan-ji เป็นสวนที่นำลัทธิเซน เข้าไปเกี่ยวข้อง สวน Ryoan-ji เป็นสวนหินประกอบไปด้วยหิน 15 ก้อน จัดเป็น 5 กลุ่ม พื้นที่ราบของสวน คลุมด้วยกรวดสีขาว และกวาดหรือการวาดทราย (Sand pattern) เป็นรูปวงแหวน (Water ring) ส่วนพื้นที่ราบส่วนใหญ่กวาดเป็นเส้นตรง (Severe)
5. สมัย Momoyama and Yedo (ค.ศ. 1573-1867) เป็นสมัยที่มีการจัดสวนขนาดใหญ่ ลักษณะพิเศษมีปราสาทราชวัง และคฤหาสน์ อุดมไปด้วยสีสันทัน ลักษณะสวนมีความโอ่อ่า งดงาม หรรษา มีโรงเรียนสอนการจัดสวน สมัย Momoyama มีการจัดสวนชา (Tea house garden) เพื่อประกอบพิธีดื่มชา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. การจัดสวน ในสมัย Meiji (ค.ศ. 1868-1912) และยุคหลังการจัดสวนในสมัยนี้ได้รับอิทธิพลจากการจัดสวนของชาวตะวันตก การจัดเป็นระเบียบเป็นสวนสมดุลง ซึ่งได้รับอิทธิพลจากชาวอังกฤษ ฝรั่งเศส มีทำแปลงดอกไม้ การจัดสวนหิน การทำสนามหญ้าเปิดกว้าง แปลงพืชผัก สนามกีฬาต่างๆ มีการใช้เส้นโค้งในการจัดเพื่อให้เกิดลำดับของการเน้น

การจัดสวนของไทย

วิวัฒนาการการจัดสวนของไทย มีมาตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี แต่จัดเป็นสวน "ป่าหมาก ป่าพร้าว" และสวนเพื่อบริโภค ต่อมาในสมัยกรุงศรีอยุธยา ช่วงรัชสมัยพระนารายณ์มหาราช เริ่มมีการติดต่อกับต่างชาติ การจัดสวนเริ่มมีขึ้น

การจัดสวนของไทยในระยะต้นๆได้รับอิทธิพลจากตะวันตก แบบของการจัดจึงเป็นแบบของชาวตะวันตก โดยเฉพาะในช่วงรัชกาลที่ 4,5,6 ของกรุงรัตนโกสินทร์ การจัดสวนได้รับอิทธิพลจากตะวันตกโดยตรง ทั้งนี้เพราะ ประเทศไทยติดต่อกับประเทศแถบยุโรป มีการส่งพระราชโอรส พระราชธิดา ข้าราชการบริวารไปศึกษาต่อ ตัวอย่างการจัดสวน เช่น การจัดสวนตามพระราชวัง สถานที่ราชการต่างๆ การจัดสวนแบบธรรมชาติ หรือแบบชาวตะวันออกรประเทศไทยได้รับอิทธิพลระยะต้นๆจากประเทศจีนจึงมีการก่อเขมอม ตามข้างบันไดหน้าบ้าน สวนการจัดสวนญี่ปุ่น ประเทศไทยได้รับอิทธิพลมาในยุคหลังๆและได้รับอิทธิพลสูงเป็นที่นิยมจัดโดยทั่วไป ทั้งนี้เพราะมีลีลาการจัดเป็นธรรมชาติ

สวนการจัดสวนที่เป็นแบบของไทยโดยเฉพาะก็คือการจัดสวนไม้ดัดไทย ซึ่งนิยมเล่นและจัดกันมานาน (สมจิต,2535)

เหตุผลในการจัดสวน (สมจิต,2535)

1. **ร่างกาย** ทำให้เกิดกิจกรรมเกี่ยวกับเซลล์ มีการออกกำลังกาย เพื่อให้ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์
2. **สมอง** ทำให้มนุษย์เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม
3. **จิตใจ** จิตใจได้รับปัจจัยพึงประสงค์ เช่น ความพึงพอใจในความสำเร็จ ความพึงพอใจในความสวยงาม จะ เป็นความสวยงามจากสภาพธรรมชาติ หรือจากมนุษย์ลอกเลียนแบบหรือบรรจงสร้างขึ้น

การจัดสวนหย่อม คือ การจัดสวนไม้ประดับที่ใช้เนื้อที่ในการจัดน้อย เป็นสวนขนาดเล็กหรือจัดเป็นจุดๆในพื้นที่ใหญ่เพื่อเน้นบริเวณนั้นๆ เช่น บนพื้นสนามหญ้ากว้างแต่เพียงจุดเดียว ใช้อุปกรณ์ไม่เปลือง เช่น ก้อนหินก้อนหนึ่ง ต้นไม้คลุมดินหนึ่งกลุ่มกับไม้พุ่มขนาดกลางอีกหนึ่งต้นก็จัดได้ การจัดสวนแบบนี้ไม่ยุ่งยากซับซ้อน บริเวณที่จัดเป็นพื้นที่ราบหรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นเนินก็ได้ จะจัดตามมุมอาคาร มุมถนน หรือโคนต้นไม้ เป็นสวนไม้ประดับที่มีขนาดกะทัดรัด สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวัสดุที่ใช้ได้ง่ายถ้าเจ้าของเกิดความเบื่อหน่าย สวนใหญ่จะเปลี่ยนต้นไม้มากกว่าอย่างอื่น นิยมจัดกันมาก เพราะประหยัดเนื้อที่และค่าใช้จ่าย (จักรพันธ์,2539)

พรรณเพ็ญ ฉายปริษา ได้กล่าวถึงรูปแบบของการจัดสวนไว้ดังนี้ (พรรณเพ็ญ,2540)

1. สวนประติมากรรม (Formal Style)

สวนลักษณะนี้เหมาะกับสวนที่มีเนื้อที่มาก ประกอบอาคาร เช่น ปราสาท พระราชวัง วัด สถานที่ทำการ หรืออาจไม่มีอาคารเป็นลักษณะเปิดโล่ง เช่น สวนสาธารณะ จัตุรัสกลางเมือง สวนประเภทนี้จะคำนึงถึง แบบแปลนเป็นสำคัญ การจัดวางแปลนจะจัดวางในลักษณะสมมาตร (Symmetry) หรือสองข้างเท่ากัน นิยมออกแบบให้มีแปลงดอกไม้สี่เหลี่ยมตัดกับสนามหญ้าสีเขียว ที่ตัดแต่งเรียบร้อยสวนงาม ต้นไม้ก็มักจะตัดแต่งเป็นรูปทรงเรขาคณิต ต้องดูแลตัดแต่งต้นไม้และสนามหญ้าให้อยู่ในฟอร์มเรียบร้อยเสมอ โดยยึดถือรูปแบบแปลนที่ออกแบบเป็นสำคัญ ไม่นิยมปล่อยให้ต้นไม้ให้เจริญเติบโตไปตามธรรมชาติ เพราะอาจทำลายแบบแปลนที่กำหนดไว้ทำให้ผิดวัตถุประสงค์ในการจัด

ในสวนอาจแบ่งพื้นที่เป็นอย่างอื่นได้อีก แล้วแต่ความเหมาะสมของสถานที่และความต้องการใช้สอย เช่น มีทางเดิน ป่อน้ำ น้ำพุ ศาลาพักผ่อน ม้านั่ง กระจ่างสวยๆและรูปปั้น คุณสมบัติและหน้าที่ของสวนลักษณะนี้ ก็คือสร้างความโอ่อ่าสวยงาม ให้กับอาคารและสถานที่

2. สวนธรรมชาติ (Informal Style)

สวนธรรมชาติคือสวนที่เราจัดขึ้นมาลอกเลียนแบบธรรมชาติที่เราพบเห็น เช่น ป่า เขา ลำธาร น้ำตก เกาะแก่งและทุ่งหญ้า เป็นต้น สิ่งที่เราพบเห็นและเกิดความชอบ ความประทับใจ บันดาลใจ ให้อยากนำมาสร้างมาจัดแต่งไว้ใกล้ๆตัว อาจจะมีขนาดเท่าของจริง หรือจะจัดย่อสวนลงมาให้เหมาะสมกับสถานที่ที่เราจะจัดแต่ง เช่น อาคาร ที่ทำการ หรือบ้านที่อยู่อาศัย

คุณสมบัติของสวนลักษณะนี้ ผู้ที่อยู่อาศัยหรือผู้พบเห็น จะได้สัมผัสกับบรรยากาศ ความสดชื่น รื่นรมย์ อบอุ่น กระจ่างกระปรี่ มีชีวิตชีวา หรือน้ำพุผ่องแผ้วผ่องใจ สวนลักษณะนี้จึงเป็นที่นิยมของคนจำนวนมาก

การดูแลรักษาก็ตัดแต่งเพียงเพื่อให้เรียบร้อยสะอาดสะอ้านไม่รกรุงรังเท่านั้น ปล่อยให้ต้นไม้เจริญเติบโตเองตามธรรมชาติ ไม่นิยมคุมกำเนิดต้นไม้หรือตัดแต่งต้นไม้เป็นรูปทรงเรขาคณิต สวนประกอบของสวนนี้ก็ขึ้นอยู่กับขนาดของที่และประโยชน์ใช้สอยเท่านั้น อาจมีสระน้ำ น้ำตก ศาลาพักผ่อน ม้านั่ง และทางเดินเหมือนกัน แต่เส้นและรูปทรงจะเป็นลักษณะของ Free Form

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. สนวนในจินตนาการ (Imaginative Style)

สนวนลักษณะนี้จะจัดกันน้อย และมักจัดเฉพาะในโอกาสพิเศษหรือเพื่อการแสดง นิยมนำสิ่งก่อสร้างบางส่วนทางสถาปัตยกรรมในอดีตมาเป็นส่วนประกอบในสนวน เช่น เอาสไตร์ของเสากรีก หรือโรมัน กำแพงเมือง ชุ้มประตูหรือบางส่วนบางมุมของตัวอาคารมาใช้ ต้นไม้ที่ใช้นิยมตัดแต่งรูปทรงเป็นลักษณะพิเศษตามจินตนาการ เพื่อให้เข้ากับบรรยากาศและเนื้อหาที่จัดแสดง บางลักษณะจะตัดแต่งต้นไม้เป็นเรื่องราวของคน สัตว์ และสิ่งก่อสร้าง ซึ่งนับได้ว่าเป็นสนวนจินตนาการเช่นกัน บุคคลบางคนที่ชอบคิดชอบฝัน สร้างสรรค์อะไรที่พิเศษออกไปก็อาจจะให้มีสนวนลักษณะนี้ไว้ดูเล่นในบ้านก็ได้

4. สนวนนามธรรม (Abstract Style)

สนวนนามธรรมหรืออาจเรียกว่าสนวน Free Style ก็ได้ เพราะสนวนลักษณะนี้นิยมจัดในยุคหลังๆ นี้เองเป็นการจัดให้ฉีกแนวจากความซ้ำซากจำเจเหมือนการวาดภาพงานศิลปะลงไปในบนแผ่นกระดาษหรือผืนผ้าใบ แต่แทนที่จะแต่งแต้มสีสันเหมือนอย่างเขียนงานศิลปะลงไปที่ใช้สีเส้นของต้นไม้แต่งแต้มลงไปแทน นำต้นไม้มาปลูกหรือจัดวางให้มีจังหวะ เส้นสาย มีช่องว่างหรือรูปฟอร์มตามทฤษฎีหรือลักษณะงานศิลปะสมัยใหม่ที่นิยมกันเหมือนงานแสดงจิตรกรรมบนผืนผ้าใบ เน้นการจัดเพื่อถ่ายทอดความรู้สึก ความบังคาลใจในงานศิลปะของศิลปินผู้สร้างและประโยชน์ใช้สอย จึงอาจจะแตกต่างจากสนวนสไตร์อื่น

ที่กล่าวมาเป็นรูปแบบใหญ่ๆ ของการจัดสนวน สำหรับชนิดของสนวนนั้น สนวนใหญ่ก็จะเรียกกันไปตามประโยชน์ใช้สอยและความนิยมเป็นสำคัญ เช่น สนวนหิน สนวนกรวด สนวนทะเลทราย สนวนน้ำ สนวนแดดฟ้า สนวนพันธุ์ไม้ สนวนผนัง สนวนภูเขา สนวนที่ราบ สนวนหย่อม สนวนกระถาง สนวนแขวน สนวนลอย สนวนสาธารณะ สนวนสนุก สนวนสมุนไพร สนวนสุขภาพ เป็นต้น แต่ทั้งนี้ไม่ว่าเราจะจัดสนวนชนิดใดก็ตาม ก็คงไม่หนีรูปแบบหรือสไตร์ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น การจัดก็คงยึดหลักองค์ประกอบทางศิลปะมาใช้ผนวกกับประโยชน์ใช้สอยเพื่อทำให้สนวนนั้นสวยงามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สนวนหย่อม เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่แทรกตัวอยู่เพื่อเสริมให้งานด้านการจัดสนวน สนวนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แต่สนวนหย่อมเป็นอิสระในตนเอง ไม่จำเป็นต้องขึ้นกับสนวนขนาดใหญ่เสมอไป เทคนิคบางประการของการจัดก็ยังเป็นลักษณะเฉพาะ สนวนหย่อมยังเป็นการจัดสนวนแบบหนึ่งเช่นกัน มีความมุ่งหมายทางด้านความงาม และสัมพันธ์สอดคล้องกับกิจกรรมของผู้คนเช่นเดียวกัน ไม่ว่าจะแทรกอยู่ในสนวนขนาดใหญ่หรืออยู่ด้วยตัวเอง เพียงแต่มีขนาดเล็กกว่าการจัดสนวนโดยทั่วไป (ขวัญชัย, 2541)

สวนหย่อม คือ สวนขนาดย่อมที่มีการจัดตกแต่งประกอบบริเวณสำคัญของสถานที่ เช่น ที่พักผ่อน ศาลา หรือด้านหน้าอาคาร โดยเลือกใช้ต้นไม้ที่ชอบแสงสว่างเต็มที่ เจริญเติบโตช้า และสามารถตัดแต่งได้ เพื่อให้สวนหย่อมคงรูปได้นานที่สุด (เอี่ยมพร,เอกสารประกอบการเรียน)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่า สวน หมายถึง บริเวณที่ปลูกต้นไม้เป็นจำนวนมากซึ่งกันเป็นขอบเขตเอาไว้ เป็นคำกล่าวทั่วไป ถ้าต้องการกล่าวว่าเป็นสวนชนิดใด ลักษณะใด ก็ให้มีคำอื่นประกอบหลัง ปอกให้ทราบโดยเฉพาะ เช่น สวนครัว สวนดอกไม้ (พจนานุกรม,2535)

สมจิต โยธะคง ได้ให้ความหมายของคำว่า Landscape Gardening แปลว่าการปรับปรุงพื้นที่ดินให้เกิดทิวทัศน์ แหล่งอำนวยความสะดวก สถานพักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนแหล่งสวนงามต่างๆ โดยมีขอบเขต (สมจิต,2535)

ขวัญชัย จิตสำรวย ได้กล่าวถึงการจัดสวนภายในบ้านพักอาศัยไว้ดังนี้ “การจัดสภาพพื้นที่รอบบ้านให้เหมาะสมสวยงาม ควบคุมสภาพแวดล้อมให้บรรยากาศของบ้าน น่าอยู่อาศัย และเอื้อประโยชน์ต่อกิจกรรมต่างๆของคนในบ้าน” (ขวัญชัย,2541)

สอ เสถบุตร ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับคำว่า Landscape แปลว่า ภูมิประเทศ,สภาพภูมิประเทศ และคำว่า Landscape Gardening แปลว่า การทำสวนสำหรับดูเล่น มีภูเขา และลำธาร (สอ,2530)

ทำไมต้องมีการจัดสวน (เอี่ยมพร,2525)

1. จัดสวนขึ้นเพื่อจะกันเสียงรบกวนจากถนนหรือเพื่อนบ้าน มักจะใช้พุ่มหนา หรือไม้ยืนต้น เช่น อโศกอินเดีย ชบา เข็ม ผกากรอง ฯลฯ
2. เพื่อกรองฝุ่นละอองที่กระจายทั่วไปในอากาศ โดยเลือกใช้พรรณไม้ที่สามารถเก็บฝุ่นละอองได้มาก เช่น สนทะเล สนประดิพัทธ์
3. จัดแต่งบางตำแหน่งของสวนเพื่อปิดบังสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมของบริเวณเคียง เช่น บริเวณใกล้บ้านที่มีกองขยะ สวนและต้นไม้จะช่วยกรองเชื้อโรค และปิดภาพที่ไม่น่าดูได้
4. เพื่อให้เกิดความเป็นส่วนตัวป้องกันการลอบมองของเพื่อนบ้าน เช่น ภายในบ้านมีสระว่ายน้ำ หรือมีมุมสงบส่วนตัว
5. เพื่อความสุขทางด้านจิตใจ เมื่อสภาพของสวนในบ้านมีสีเขียวสดใสมีร่มเงาของต้นไม้ มีบ่อน้ำ ลำธาร หรือน้ำตกจำลอง และทำให้ได้มีโอกาสใกล้ชิดธรรมชาติมากขึ้น
6. เพื่อประโยชน์ใช้สอย เช่น ปลูกสวนครัว หรือปลูกไม้ผล
7. เพื่อการออกกำลังกายโดยการวิ่งหรือเล่นเกมต่างๆ ฝึกการปลูกเลี้ยง และดูแลต้นไม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขวัญชัย จิตสำราญ ได้กล่าวถึงการจำแนกสวนหย่อมไว้ดังนี้ (ขวัญชัย,2541)

1. สวนหย่อมแบบธรรมชาติ อาจจัดโดยย่อส่วนธรรมชาติลงมาหรือจำลองธรรมชาติจริงๆมาให้เหมาะสมกับพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นป่า เขา ธารน้ำ น้ำตก ทะเลทราย
2. สวนหย่อมที่จัดโดยเน้นรูปทรงขององค์ประกอบให้เกิดความสัมพันธ์สวยงามตามหลักทางศิลปะ รูปทรงองค์ประกอบที่นำมาจัดนั้นก็เป็กรูปทรงของพันธุ์ไม้ ก้อนหิน แผ่นทางเดิน รูปปั้น หรือวัสดุอื่นๆใช้หลักของศิลปะการจัดองค์ประกอบ เช่น รูปทรงพื้นผิว ที่ว่าง ความกลมกลืน ความแตกต่าง สัดส่วน เป็นต้น
3. สวนหย่อมที่จัดเป็นแบบแผน จะใช้ลักษณะทางรูปทรงเรขาคณิตมากำหนด เป็นรูปแบบโดยรวม พันธุ์ไม้และองค์ประกอบต่างๆมักถูกกระทำให้อยู่ในรูปทรงที่ชัดเจน

การออกแบบจัดสวน นับเป็นการออกแบบเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างมนุษย์กับ

มนุษย์ และระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ปัจจุบันธรรมชาติถูกทำลายลงอย่างมาก ความสำคัญของการจัดสวนจึงมีคุณค่ามากขึ้น ทั้งในด้านอนุรักษ์ธรรมชาติ การจัดวางผังเมือง การกำหนดพื้นที่สีเขียว การกำหนดเขตอุตสาหกรรม และเขตที่อยู่อาศัย ต้องมีการออกแบบให้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม อันรวมไปถึงสภาพพื้นที่ รูปแบบของสถาปัตยกรรมสิ่งก่อสร้าง มีความสัมพันธ์กับบริเวณใกล้เคียงและยังต้องออกแบบให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้คนในสังคมนั้นๆ ด้วย (ขวัญชัย,2536)

การจัดสวนในบ้าน เป็นส่วนหนึ่งของ Landscape ในสาขาวิชาพืชสวน (Horticulture) มีความมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อตกแต่งบริเวณบ้านให้สวยงามน่าดู ก่อให้เกิดความสุขสดชื่นทั้งกายและใจแก่เจ้าของบ้านและผู้อยู่อาศัย ตลอดจนเป็นที่สุขตาสุขใจแก่ผู้พบเห็น (เสรี,2541)

วัตถุประสงค์ทั่วไป (สมจิต,2535)

วัตถุประสงค์ทั่วไปของการจัดสวน ประกอบไปด้วย 3 วัตถุประสงค์

1. การจัดสวนเพื่อประชาชน เป็นการจัดสวนเพื่อตอบสนอง หรือเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของประชาชน-บุคคล ความสะดวกสบายต่างๆภายในสวน เช่น ทางเดิน ศาลาพักผ่อน สระว่ายน้ำ ม้านั่ง และอื่นๆ โดยธรรมชาติของบุคคลต้องการสวนแบบมีรั้วรอบ มีพืชพรรณทั้ง ไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และองค์ประกอบในการจัด ในกรณีของพืชพรรณหลายๆชนิด เช่น ไม้ยืนต้นเพื่อเป็นร่มเงาตามทางเท้า ไม้พุ่มคลุมดินเพื่อให้ความเป็นอิสระ ชี้อากาศ ควบคุมทิศทางการจราจร การจัดสวนเพื่อประชาชนมุ่งเน้นการเอื้ออำนวยประโยชน์สุขทางร่างกาย
2. การจัดสวนเพื่อความสวยงาม การจัดมุ่งเน้นเพื่อความสวยงาม ทำให้เกิดความสุขด้านจิตใจและอารมณ์ การจัดมีหลายบุรุษอากาศ มีมุมสงบ มุมก่อให้เกิดความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประหลาดใจ การจัดมุงเน้นให้เกิดคุณค่า มีความลึกลับเพื่อให้เกิดความคิด เช่น การจัดสวนมีบรรยากาศทุ่งโล่ง มีสระน้ำ ลำธาร หิน มุมน้ำตก น้ำพุ มุมดอกไม้ การจัดสวนเพื่อความงามมุงเน้นประโยชน์สุขทางด้านจิตใจและอารมณ์

3. การจัดสวนเพื่อการทดลองการศึกษาพืชพรรณใหม่ๆ เป็นการจัดสวนโดยมุงเน้นการทดลองการคัดเลือกพรรณใหม่ เพื่อแสวงหาพืชพรรณที่เหมาะสม เพื่อใช้กิจกรรมการจัดสวนหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการจัดสวนในข้อดังกล่าว มุงเน้นการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัย

ประโยชน์ของการจัดสวน (สมจิต,2541)

1. ทำให้พื้นที่มีขอบเขต มีความปลอดภัยมีพืชพรรณที่งอกงาม ตลอดจนร่มเงาของต้นไม้ใหญ่
2. ลดเสียงรบกวนจากภายนอก จากถนน ทำให้บริเวณภายในเงียบสงบ เช่น การปลูกต้นไม้เป็นพุ่มหนา ซ้อน เพราะต้นไม้สามารถกรองเสียงได้
3. ทำให้พื้นที่บริเวณสะอาด มีอากาศบริสุทธิ์ เช่น การทำสนามหญ้าเปิดกว้าง สนามหญ้าช่วยในการกรองฝุ่นละออง การกระจายของเชื้อโรค ให้ความเย็นและอากาศบริสุทธิ์ทั่วบริเวณ
4. ทำให้มีพื้นที่เฉพาะเป็นสัดส่วน (Privacy) ทำให้เกิดอิสระในการประกอบกิจกรรม มีมุมสงบเป็นส่วนตัว
5. มีสถานที่ออกกำลังกาย เช่น สนามเด็กเล่น สนามสำหรับเกม สระว่ายน้ำ
6. เสริมบ้านหรืออาคารให้มีคุณค่า ทำให้บ้านหรืออาคารเด่นขึ้นมาอยู่อาศัย
7. มีพื้นที่ประกอบกิจกรรมงานอดิเรก เช่น พื้นที่ปลูกผักสวนครัว หรือสวนไม้ผลขนาดเล็ก เพื่อการประหยัด การบริโภคพืชผักที่ปลอดภัย
8. จัดตกแต่งสวนหรือปลูกพืชพรรณ ปิดบังบางส่วนของพื้นที่ที่ไม่พึงประสงค์ พื้นที่สกปรก ที่ทิ้งขยะ

หลักการเลือกใช้ต้นไม้ตกแต่งบริเวณ (จักรพันธ์,2539)

ในการออกแบบตกแต่งบริเวณนั้น ต้นไม้เป็นองค์ประกอบการจัดการที่สำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ปลูกประดับตกแต่งอาคารและบริเวณเพื่อให้เกิดความสดชื่น สวยงาม ผู้ออกแบบจะต้องรู้จักพรรณไม้แต่ละชนิด ตลอดจนการเลือกใช้เป็นอย่างดี สามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง กับสภาพของอาคาร ดิน และภูมิอากาศในบริเวณนั้นๆ หลักการเลือกใช้ต้นไม้ตกแต่งบริเวณมีดังนี้

1. เลือกพันธุ์ไม้พื้นบ้านที่หาง่ายในท้องถิ่นนั้นเลือกที่มีทรงพุ่มที่สวยงาม ทนทาน ปลูกง่าย ตัดแต่งง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. เลือกพันธุ์ที่สามารถขยายพันธุ์ได้ง่าย ไม่ว่าจะปักชำหรือตอน หรือเป็นพันธุ์ไม้ที่ราคาไม่แพงเกินไปนัก
3. เลือกพันธุ์ไม้ที่เหมาะสมกับบริเวณหรือพื้นที่นั้นๆ คือทนต่อแสงแดด ถ้าเป็นไม้ปลูกที่มีแสงรำไร ก็สามารถเจริญงอกงามได้ดี รูปทรงพุ่มและลำต้นเหมาะสมกับวัสดุอื่นที่ใช้จัด เช่น ก้อนหิน หรือเครื่องปั้นดินเผาได้ดี
4. เลือกพันธุ์ไม้ที่มีสีสนสวยงาม ซึ่งมีทั้งไม้ดอกและไม้ใบ ดอกมีกลิ่นหอมทน ปลูกง่ายเป็นไม้ที่จัดสวนได้ดี บางชนิดเป็นพุ่มสวยงาม ปลูกแล้วสามารถเสริมสวนประกอบอย่างอื่น ๆ ให้ดูงามได้ทั้งบริเวณ

ประโยชน์และคุณค่าที่ได้รับจากการจัดสวน (ปิฎกฐะ,2511)

1. เพื่อความสวยงามและคุณค่าแก่อาคารบ้านเรือน เป็นที่เชิดหน้าชูตา เป็นสง่าราศีแก่บ้านของตน
2. ก่อให้เกิดความสะอาดและความสุข คือ มีที่พักผ่อนหย่อนใจตามรสนิยม มีสนามให้เด็กได้วิ่งเล่นออกกำลังกาย
3. เป็นการประหยัดและช่วยเศรษฐกิจภายในครอบครัว มีผลผลิตภายในบ้านไว้ใช้เอง อาทิ พืชผักสวนครัว ดอกไม้ และผลไม้ ถ้ามีมากอาจนำไปจำหน่าย ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และยังช่วยลดการเที่ยวเตร่นอกบ้านอีกด้วย
4. ทำให้ครอบครัวมีสุขภาพสมบูรณ์ เพราะได้ออกกำลังกายในการทำงานเล็กๆน้อยๆ ในสวนที่มีอากาศบริสุทธิ์
5. ก่อให้เกิดความสงบสุขภายในครอบครัว เกิดความใกล้ชิด เช่น พ่อบ้านขุดดิน แม่บ้านถอนหญ้า ลูกๆช่วยรดน้ำต้นไม้ เป็นการหัดให้เด็กๆรู้จักทำงานบ้าน และเกิดความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของพืช

ลักษณะงานภูมิทัศน์ที่ดี (สมจิต,2541)

1. ต้องสามารถทำให้ผู้อยู่อาศัยมีชีวิตชีวาที่ดีกว่า (better for living) หมายถึง การวางแผนการจัด การจัดสร้าง การดูแลบำรุงรักษาหลังการจัดสร้าง ทำให้ผู้อยู่อาศัยมีความพึงพอใจ มีความสุข มีความรัก มีความห่วงแหน เสริมส่งเสริมวิถีทางดำเนินชีวิต และความสุขสันต์ในครอบครัว สนองตอบทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม วิศวกรรม สุนทรียภาพและสังคม
2. มีพื้นที่สำหรับพักผ่อนและใช้ประโยชน์ได้มาก หมายถึง พื้นที่ใช้สอยทั้งสวนงานภูมิทัศน์เขียว (greenscape) และสวนงานภูมิทัศน์ดาดแข็ง (hardscape) เป็นการใช้พื้นที่ให้เกิดประสิทธิภาพ สำหรับการนั่งพักผ่อน การเดินเล่น การออกกำลังกาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กาย การทำงาน การประกอบอาหาร พื้นที่รับประทานอาหาร พื้นที่สำหรับจัดเลี้ยง พื้นที่รับรองแขก พื้นที่ใช้สัญจร และให้ความปลอดภัย

3. สามารถควบคุมดินฟ้าอากาศได้ตลอดปี ทำให้บ้านและบริเวณที่มีการจัดงาน ภูมิทัศน์ ให้ความรู้สึกเย็นสบาย ลดการสะท้อนของแสง ป้องกันกระแสลมพัดแรง เก็บกักความชื้นและกระแสลมไว้ในบริเวณ
4. ทำให้อากาศภายในบริสุทธิ์และสะอาด งานภูมิทัศน์ที่ดีต้องมีการจัดพืชพรรณเพื่อกรองซับฝุ่นละอองที่เป็นพิษ และฟอกอากาศที่เป็นพิษให้บริสุทธิ์
5. เพิ่มพูนคุณค่าให้แก่บ้าน อาคาร และบริเวณ เมื่องานภูมิทัศน์มีการดูแลบำรุงรักษา เป็นอย่างดี มีอายุยาวนาน งานภูมิทัศน์จะช่วยเพิ่มพูนคุณค่าแก่บ้าน อาคาร และบริเวณ ทำให้บ้าน อาคารมองดูดี มีความเป็นระเบียบอ่อนนุ่ม ร่มรื่นสวยงาม เด่นสง่า ทำให้บริเวณมีคุณค่าและมีราคามากขึ้น งานภูมิทัศน์เป็นเครื่องชี้ถึง วัฒนธรรม ความเก่าแก่ และจิตใจของผู้อยู่อาศัย
6. ให้ความเป็นอิสระ งานภูมิทัศน์ต้องสร้างเป็นอิสระได้ สร้างกรอบรอบล้อม (enclosure) สร้างห้องกลางแจ้ง (outdoor room) ซึ่งประกอบไปด้วยพื้นที่ระนาบระดับพื้นผิวดิน (floor plane) พื้นที่ระนาบแนวตั้ง (vertical plane) และพื้นที่ระนาบเหนือศีรษะ (overhead plane) ทำให้เกิดชุดที่ว่างเป็นห้อง ให้ความเป็นอิสระแก่ผู้อยู่อาศัย ป้องกันสายตาแก่บุคคลภายนอก และสามารถลดเสียงรบกวนจากภายนอกพื้นที่ได้
7. มีความสวยงามชั่ววันรันดร์ งานภูมิทัศน์ที่ดีมีการดูแลบำรุงรักษาอย่างดี ต้องสามารถคงความสวยงามไว้ได้ตลอดเวลา ทุกวัน ทุกเดือน ทุกปี แม้ว่ากาลเวลาจะเปลี่ยนแปลงไป ยิ่งเวลาเปลี่ยนแปลงไป ความสวยงามและคุณค่ายิ่งเพิ่มขึ้น กลายเป็นความเก่า รูปทรง ผิวสัมผัส สี สัน บางส่วนเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมของฤดูกาล เกิดเป็นประวัติศาสตร์ ตำนานเล่าขานบอกต่อกันมา กลายเป็นสิ่งที่ต้องควรอนุรักษ์และพึงหวงแหน
8. กำหนดตำแหน่งขององค์ประกอบแต่ละองค์ประกอบลงอย่างเหมาะสม กลมกลืนสอดคล้อง และรับกันกับพื้นที่ กับสถาปัตยกรรมหรือสิ่งก่อสร้างหลักอย่างเหมาะสมลงตัว
9. มีการดูแลรักษาง่ายและขึ้นต่ำ ประหยัดเวลา ประหยัดทุนทรัพย์ ประหยัดแรงงาน การจัดงานง่ายไม่ซับซ้อน ดังนั้นการออกแบบผู้ออกแบบต้องพยายามค้นหา ทำอย่างไรให้งานภูมิทัศน์มีความสวยงาม ใช้ประโยชน์ได้คุ้มค่า และมีการดูแลบำรุงรักษา (easy maintenance) และมีการดูแลบำรุงรักษาต่ำ (low maintenance)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงบรรยากาศในสวน (พรรณพืช,2540)

1. หากมีต้นไม้หมดอายุและตายไป ก็สมควรหาต้นไม้มาเปลี่ยน อาจจะใช้ต้นไม้ชนิดเดิมหรืออาจเปลี่ยนชนิดใหม่เพื่อเพิ่มสีสัน และบรรยากาศก็ได้ แต่ทั้งนี้ควรพิจารณาให้มีขนาดรูปฟอร์ม และธรรมชาติคล้ายคลึงของเดิม เพื่อจะได้ไม่เปลี่ยนแปลงรูปแบบสวนที่เป็นอยู่

2. ในกรณีที่เปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ และสมาชิกในครอบครัว เช่น ในขณะที่จัดสวนครอบครัวมีเด็กอาจจะกำหนดให้มีเครื่องเล่น เช่น ชิงช้า ม้าหมุน หรือบ้านที่มีบ่อน้ำอาจทำรั้วประกอบสวนชั่วคราว เมื่อเด็กโตขึ้นสิ่งเหล่านี้ก็ไม่จำเป็น ควรจะปรับปรุงสภาพของสวนให้เหมาะสมกับสภาพใหม่

ในทางตรงกันข้ามหากสภาพครอบครัวเดิมไม่มีเด็ก แต่ปัจจุบันมีเด็กก็จะต้องปรับปรุงและเพิ่มเติม ในสิ่งที่สนองกับความต้องการและความจำเป็นขึ้นใหม่

3. การแก้ไขต่อเติม หรือเพิ่มเติมตัวอาคารใหม่เนื้อที่และสภาพสวนก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไปจึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขหรือจัดสวนอีกครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสิ่งแวดล้อมใหม่

4. ในกรณีที่สวนจัดแต่งไว้นานปี อาจเกิดความเบื่อหน่าย อยากแก้ไขปรับปรุงเพื่อเปลี่ยนแปลงบรรยากาศก็ย่อมทำได้ หรืออาจเปลี่ยนแปลงพันธุ์ไม้ใหม่ๆ เพื่อทำให้เกิดสีสันและบรรยากาศที่แตกต่างออกไป

การปรับปรุงแก้ไขสวนเดิมโดยเหลือไว้บางส่วนและแต่งเติมเสริมจัดบางส่วนจะทำงานยากกว่าการรื้อถอนและทำใหม่ทั้งหมด ซึ่งนักออกแบบจะพิจารณาอย่าให้เกิดการขัดแย้งกัน

วัสดุอุปกรณ์

อุปกรณ์เขียนแบบ

1. เครื่องเขียนและอุปกรณ์การเขียนแบบต่างๆ
2. สมุดบันทึกข้อมูลและรายละเอียดต่างๆ

อุปกรณ์จัดสวน

1. กล้องถ่ายรูป + ฟิร์ม
2. ตลับเมตรขนาดความยาว 50 และ 5 เมตร
3. ปูนขาว
4. จอบ เสียม พลั่ว ช้อนปลูก คราด บั้งกี
5. กรรไกรตัดกิ่ง กรรไกรตัดหญ้า
6. เลื่อย ค้อน ตะปู
7. อุปกรณ์งานก่อ
8. ปูนซีเมนต์ อิฐมอญ ทรายละเอียด
9. เชือก ไม้หลัก
10. ถูขยะ
11. กรวด
12. ไม้กวาดทางมะพร้าว
13. รถเข็น
14. รถยนต์ขนของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการศึกษา

ขั้นตอนในการจัดสวนแบ่งออกได้ดังนี้

ขั้นตอนทฤษฎี ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การสำรวจพื้นที่ (Site Analysis)
2. การสัมภาษณ์ (Client Analysis)
3. การออกแบบและเขียนแบบ (Design and Drawing)
 - 3.1 การใช้วงกลมในการออกแบบ (Balloon Diagram)
 - 3.2 การออกแบบผังพื้น (Plan), มาสเตอร์แพลน (Master Plan),
รูปด้าน (Elevation)
4. การประเมินราคา (Estimation)

ขั้นตอนการจัดสวน (Landscaping Installation)

1. การคัดเลือกพรรณไม้ (Getting Plant)
2. การปรับพื้นที่ (Grading)
3. การเตรียมหลุมปลูก (Soil Preparation)
4. การวางต้นไม้
5. การโรยกรวด หินกลม หรือทราย
6. การวางทางเดิน
7. การปูหญ้า (Lawn Installation)
8. การตัดหญ้า ให้อปุ๋ย ฉีดยาฆ่าแมลง (Mowing , Fertilizing and Pestcontrol)
9. การเก็บงานและส่งมอบงาน (Completed Work)

การปฏิบัติงานจริงเริ่มตั้งแต่ช่วงเดือนธันวาคม แล้วเสร็จช่วงสิ้นเดือนมกราคม ทั้งนี้การ

ปฏิบัติงานจัดสวนทำเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ รวมทั้งสิ้น 7 วัน (บางช่วงอาทิตย์มีการเว้นการ
ปฏิบัติงาน) งานปูนปฏิบัติในช่วงวันธรรมดา จันทร์-ศุกร์ รวมทั้งสิ้น 10 วัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการศึกษา

ขั้นตอนทฤษฎี

1. การสำรวจพื้นที่ (Site Analysis)

1.1 ที่ตั้งและสภาพพื้นที่

บริเวณที่ทำการปรับปรุงภูมิทัศน์นี้แบ่งเป็น 2 อาคาร ซึ่งเป็นอาคาร 1 และอาคาร 2 ของครุสภา ตั้งอยู่ที่ 128/1 ถนนราชสีมา แขวงดุสิต เขตดุสิต กรุงเทพฯ มีเนื้อที่ในการปรับปรุงรวมอาคาร 1 และ 2 ทั้งหมดประมาณ 450 ตารางเมตร โดยอาคาร 1 หันหน้าไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ความสูงอาคาร 3 ชั้น ตัวตึกก่ออิฐแดง ไขว้ความสวยงาม ทำการปรับปรุงรอบตัวอาคาร ส่วนอาคาร 2 หันหน้าไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือเช่นเดียวกับอาคาร 1 ความสูงอาคาร 3 ชั้น ตัวตึกจะมีลักษณะคล้ายอาคาร 1 แต่มีความทรุดโทรมมากกว่า ตัวตึกมีลักษณะเป็นตัวแอล พื้นที่ปรับปรุงเป็นแนวยาวด้านหน้าอาคาร และด้านข้างด้านซ้ายของตัวตึก

เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีต้นไม้ปลูกไว้อยู่เต็มแล้ว แต่ด้วยระยะเวลาที่นาน ประกอบกับไม่มีคนดูแลอย่างจริงจัง พื้นที่ดังกล่าวจึงเกิดการทรุดโทรม ต้นไม้ขึ้นไม่เป็นระเบียบ ด้านอาคาร 1 (ภาพที่ 1) นั้นต้องทำการปรับปรุงรอบอาคาร แต่พื้นที่ที่ต้องเน้นเป็นพิเศษคือ ด้านหลังอาคารบริเวณบ่อน้ำทิ้ง เพราะพื้นที่ค่อนข้างร่ม รก ประกอบกับมีส่วนที่เป็นดินถมบ่อเกรอะซึ่งจะมีการเปิดสูบลอยบ่อยครั้งเนื่องด้วยมีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก อาคาร 2 ด้านข้างมีบ่อปลูกบัวและเลี้ยงปลา มีไม้ใหญ่ขึ้นสูงระสายไฟ (ภาพที่ 2) ด้านหน้าอาคารจะมีปัญหาแนวชายคาฝนตก เพราะเมื่อมีฝนตก จะไม่สามารถปลูกต้นไม้ในบริเวณแนวชายคาได้ (ภาพที่ 3)

2. การสัมภาษณ์ (Client analysis)

เนื่องจากอาคารทั้ง 2 อาคารมีผู้ใช้จำนวนมากจึงยากแก่การสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมครบหมดทุกคน ดังนั้นจึงสัมภาษณ์ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจของที่นี่และเป็นผู้ติดต่อการดำเนินงานการจัดสวนในครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ ท่านรองเลขาธิการ ผอ.กองคลัง และหัวหน้าฝ่ายพัสดุและอาคารสถานที่ ซึ่งผลการสัมภาษณ์ความต้องการโดยรวมทั้ง 2 อาคาร ได้ดังนี้

1. ต้องการต้นไม้ที่มีความสวยงาม
2. ต้องการพันธุ์ไม้ที่ดูแลรักษาง่าย ทนทาน ไม่ต้องตัดแต่งมาก
3. ต้องการต้นไม้ที่มีราคาไม่แพง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ต้องการให้ทำการแก้ปัญหาภูมิทัศน์ ด้านหลังอาคาร 1 ที่มีปอกระช
5. ต้องการให้ทำการแก้ปัญหาภูมิทัศน์ ด้านหน้าอาคาร 2 ซึ่งตรงแนวชายคา ฝนตก
6. ต้องการให้ทำการแก้ปัญหาภูมิทัศน์ ด้านข้างอาคาร 2 ที่มีไม้ใหญ่ขึ้น ระบายไฟ และไม่ต้องการบ่อน้ำ
7. ถมบ่อปลูกบัวและเลี้ยงปลา ด้านข้างอาคาร 2 จัดสวนให้ดูไม่รก โลง สะอาด
8. ต้องการผู้ดูแลตัดแต่งเป็นระยะ

3. การออกแบบและเขียนแบบ (Design and Drawing)

เป็นการกำหนดประโยชน์ใช้สอยและวางผังสิ่งประกอบสวนและพรรณไม้ลงใน บริเวณพื้นที่ที่ต้องการจัดสวน อาจกำหนดจุดแบบคร่าวๆ โดยใช้สัญลักษณ์วงกลมในการออกแบบ (Balloon Diagram) การใช้สัญลักษณ์ในการเขียนแบบ (Plan) หรือการเขียนรายละเอียด (Section) เพื่อระบุส่วนประกอบของสวนในตำแหน่งนั้นๆ

3.1 การใช้วงกลมในการออกแบบ (Balloon Diagram)

นำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ และการสัมภาษณ์ความต้องการของเจ้าของงานใช้เป็น แนวความคิดในการออกแบบ แบ่งส่วนใช้ประโยชน์ของพื้นที่เป็น 4 ส่วนใน อาคาร 1 คือ 1A,1B,1C และ 1D (ภาพที่ 2) และเป็น 2 ส่วนในอาคาร 2 คือ 2A (ภาพที่ 3) และ 2B (ภาพที่ 4) และวางตำแหน่งวงกลมและกิจกรรมต่างๆ

ส่วน 1A 1B และ 1C บริเวณส่วนหน้าด้านขวาของอาคาร 1 (ทิศเหนือ) , บริเวณส่วนหน้าด้านซ้ายรวมถึงส่วนข้างด้านซ้ายตัดตรงทางเข้าของอาคาร 1 (ทิศตะวันตก) และบริเวณส่วนข้างด้านซ้ายต่อจากทางเข้ารวมถึงด้านหลังฝั่งขวาของอาคาร 1 (ทิศตะวันตกเฉียงใต้) ตามลำดับ ทำการจัดในลักษณะเดียวกัน เนื่องจากเป็นอาคารสำนักงานและเป็นอาคารเดียวกัน การจัดจึงต้องมีลักษณะกลมกลืนและเป็นไปในทางเดียวกัน โดยจัดเป็นสวนหย่อมที่เป็นรูปทรง เป็นไม้พุ่มเตี้ยและไม้คลุมดินระดับล่าง เน้นไม้ใบที่มีสีสลับ จัดเป็นแนวโดยใช้เส้น วางกรวดขาวเป็นลอนคลื่นด้านหน้าเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ ด้านในติดทางเดินเป็นไม้ที่ทนทานเนื่องจากได้รับลมเป่าจากตู้แอร์

ส่วน 1D บริเวณส่วนหลังรวมถึงส่วนข้างด้านขวาของอาคาร 1 (ทิศตะวันออก) บริเวณนี้ค่อนข้างไม่ได้รับแสงแดด เนื่องจากเงาของอาคารสองจะบดบังรวมถึงสวนกลางพื้นที่จะเป็นดินถมบ่อกระชไม่สามารถปลูกต้นไม้ที่มีรากลึกได้ จึงทำการจัดสวนหย่อมไม้ที่อยู่โนर्म ด้านข้างติดทางเดินเป็นไม้ที่แข็งแรงทนทาน ทนแรงลมเป่าจากตู้แอร์ได้ ตรงสวนกลางพื้นที่ที่เป็นดินถมบ่อทำการปูหญ้าที่อยู่โนर्मได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วน 2A บริเวณด้านซ้ายตัดตรงทางเข้าของอาคาร 2 (ทิศตะวันตกเฉียงใต้) บริเวณนี้ด้านข้างของอาคารทำการทาบขอบบ่อ ถมบ่อ ตัดต้นไม้เดิมออกทั้งหมด จัดสวนหย่อมด้านข้างด้านใดด้านหนึ่ง จัดสวนให้ดูโล่ง สะอาด ใช้ไม้ดอกและไม้ใบผสมผสานกัน ส่วนด้านหน้าอาคารในแนวชายคาฝั่งตึกที่เป็นพื้นที่ด้านหลังจัดทำเป็นพื้นที่แข็งตรงส่วนกลางปลูกไม้ใบลักษณะเป็นเส้น ส่วนด้านหน้าของพื้นที่ทำการปลูกต้นไม้พุ่มเตี้ยสลับแต่ละชนิด 2-3 ชนิด

ส่วน 2B บริเวณด้านขวาตัดตรงทางเข้าสิ้นสุดถึงโรงอาหารของอาคาร 2 (ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ) เป็นลักษณะเดียวกันกับด้านหน้าของส่วน 2A เนื่องจากให้ดูไม่ขัดกันให้ดูต่อเนื่องกันเป็นในลักษณะเดียวกันทั้งอาคาร

3.2 การออกแบบผังพื้น (Plan)

ผังพื้น (Plan) ลายเส้นที่สามารถแสดงให้เห็นถึงขอบเขต รูปร่าง ตำแหน่งที่ตั้งและ ทิศทางขององค์ประกอบต่างๆในส่วน โดยมองจากด้านบน (Top view) ลงมาเป็นภาพ 2 มิติ

Master plan คือ แพลนที่สมบูรณ์และครอบคลุมตำแหน่งอาคารและสิ่งก่อสร้าง ตลอดจนสวนประกอบต่างๆ โดยใช้สัญลักษณ์แทนพรรณไม้และวัสดุที่ใช้ในการจัดสวน

จากการแบ่งพื้นที่สามารถอธิบายลักษณะของพรรณไม้ในส่วนต่างๆได้ดังนี้คือ

ส่วน 1A 1B และ 1C (ภาพที่ 7) จัดเป็นสวนหย่อมแนวโดยใช้เส้นโค้งลักษณะเดียวกันทั้ง 3 ส่วน ต้นไม้ใหญ่คงเดิม นำไม้พุ่มและไม้คลุมดินมาประกอบเพิ่ม อาทิ ดาดตะกั่ว ฆาฮกเกี้ยน เข็มชมพู ไทรยอดทอง กำแพงเงิน ลั่นกระบือ ฯลฯ ลดความกระด้างและเพิ่มสีส้มให้กับสวน ในส่วนที่มีตู้แอร์ใช้ไม้ใบแข็งพวกลิ้นมังกรช่วยบังไม่ให้ลมเป่าผ่านต้นไม้ด้านหน้า โรยกรวดขาวเป็นลอนคลื่นด้านหน้าเพื่อเพิ่มความน่าสนใจ (ภาพที่ 11-14)

ส่วน 1D (ภาพที่ 7) จัดสวนหย่อมไม้ในร่มด้านในของพื้นที่ อาทิ สวน้อยประแป้ง เขียวหมื่นปี คล้าม้าลาย ในส่วนด้านข้างที่ค่อนไปทางสวนหลังจะเป็นสวนหย่อมที่มีไม้ที่ให้สีส้ม อาทิ หมากผู้หมากเมีย กำแพงเงิน ดาดตะกั่ว หลิวใต้หวัน เข็มสามสี เป็นต้น ปลูกใหม่ด้วยหญ้ามาเล (ภาพที่ 15)

ส่วน 2A (ภาพที่ 8) ด้านข้างอาคารจัดเป็นสวนหย่อมที่มีไม้ประธานเป็นสิบสองปันนา หมากเหลือง และไทรตัด มีไม้ดอกที่ให้สีส้ม คือ คุณนายตื่นสาย และบัวในอ่างปลูกบัวทั้ง 3 จุด จัดสวนหย่อมสวนหลังของพื้นที่ใช้แนวเป็นเส้นโค้งเพื่อให้ดูนุ่ม

นวล ส่วนหน้าเปิดโล่งไปด้วยหญ้านวลน้อย มีไม้ใบที่เน้นสีส้มแต่ไม่ถึงกับจุดขาดเข้า ประกอบในสวนหย่อม อาทิ กาบหอยแครง กำแพงเงิน การะเกด เป็นต้น ในส่วนของพื้นที่ด้านหน้าอาคารด้านในหลังต้นอโศกจัดทำที่นั่งปูนปูกระเบื้องทาสีด้านข้างด้วยสีเขียวให้ดูเย็นตา ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาแนวชายคาฝนตก เว้นที่นั่งด้วยบล็อคลูกตื้นไม้ที่ใช้ต้นเฟิร์นใบมะขามปลูกในบล็อคลูก เจาะรูระบายน้ำในบล็อคลูก ส่วนหน้าที่นั่งปลูกต้นพลับพลึงหนุตตลอดแนวยาวคั่นกลาง และส่วนหน้าปลูกเศรษฐีไซ่งอน สลับกับชุ้มกระต่ายจะให้ความรู้สึกที่ไม่น่าเบื่อ ดูเป็นระเบียบ บริเวณทางเข้าปลูกหีบไม้งามขนาด 2 ช้าง วางแผนทางเดิน โยหินปิดช่องว่างที่เหลือ (ภาพที่ 16)

ส่วน 2B (ภาพที่ 9) เป็นพื้นที่หน้าอาคารแนวยาวจะจัดเช่นเดียวกับพื้นที่ด้านหน้าของส่วน 2A (ภาพที่ 17) คือ ด้านในหลังต้นอโศกจัดทำที่นั่งปูนปูกระเบื้องทาสีด้านข้างด้วยสีเขียวให้ดูเย็นตา ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาแนวชายคาฝนตก เว้นที่นั่งด้วยบล็อคลูกตื้นไม้ที่ใช้ต้นเฟิร์นใบมะขามปลูกในบล็อคลูก เจาะรูระบายน้ำในบล็อคลูก ส่วนหน้าที่นั่งปลูกต้นพลับพลึงหนุตตลอดแนวยาวคั่นกลาง และส่วนหน้าปลูกเศรษฐีไซ่งอน สลับกับชุ้มกระต่ายจะให้ความรู้สึกที่ไม่น่าเบื่อ ดูเป็นระเบียบ บริเวณทางเข้าปลูกหีบไม้งามขนาด 2 ช้าง วางแผนทางเดิน โยหินปิดช่องว่างที่เหลือ (ภาพที่ 18)

Elevation ทำการเขียนภาพ elevation เมื่อได้รับการออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์เสร็จเรียบร้อยแล้ว ซึ่งเป็นภาพที่สามารถมองเห็นภาพโดยรวมเมื่อเสร็จสมบูรณ์ ถ่ายต่อความเข้าใจและสามารถมองเห็นภาพได้ก่อนปฏิบัติงานจริง (ภาพที่ 10)

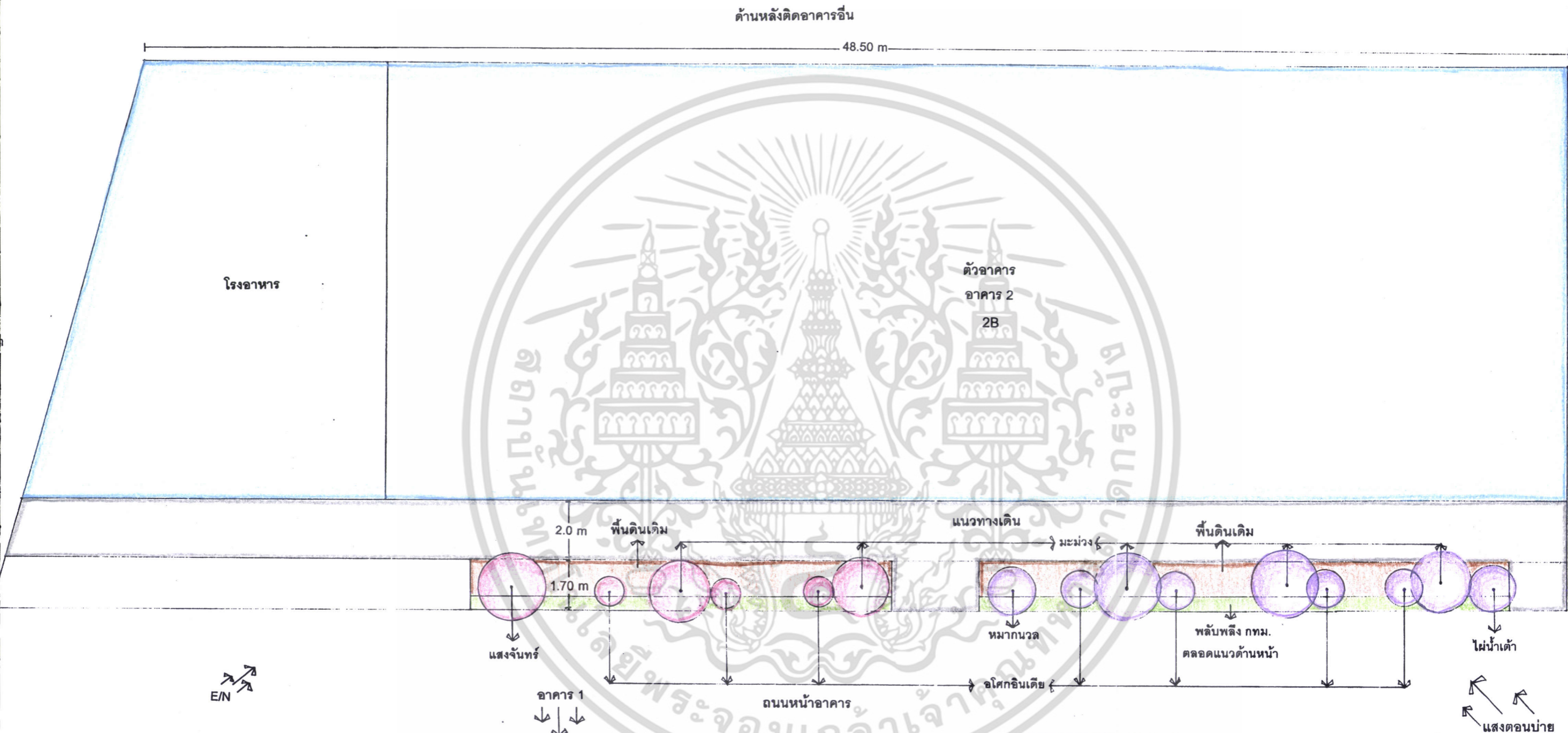
4. การประเมินราคา (Estimation)

การประเมินราคาเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในการจัดสวนหรือการปรับปรุงสวน เพราะจะทำให้ทราบถึงราคาหรือค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งมีหลายขั้นตอนและทุกๆขั้นตอน จะต้องมีการประเมินราคารวมไปถึงค่าใช้จ่ายต่างๆ เพื่อให้งานเสร็จสมบูรณ์ ตามที่แบบแปลนแสดง โดยแสดงหัวข้อการประเมินราคาไว้ดังนี้

1. ราคาพรรณไม้
2. ราคาวัสดุและการก่อสร้างอื่นๆ
3. แรงงานและการขนส่ง
4. ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด เช่น ค่าใช้จ่ายในการเตรียมงาน
5. กำไร
6. ค่าจ้างออกแบบ

ซึ่งแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้ (ตารางที่ 1-7)

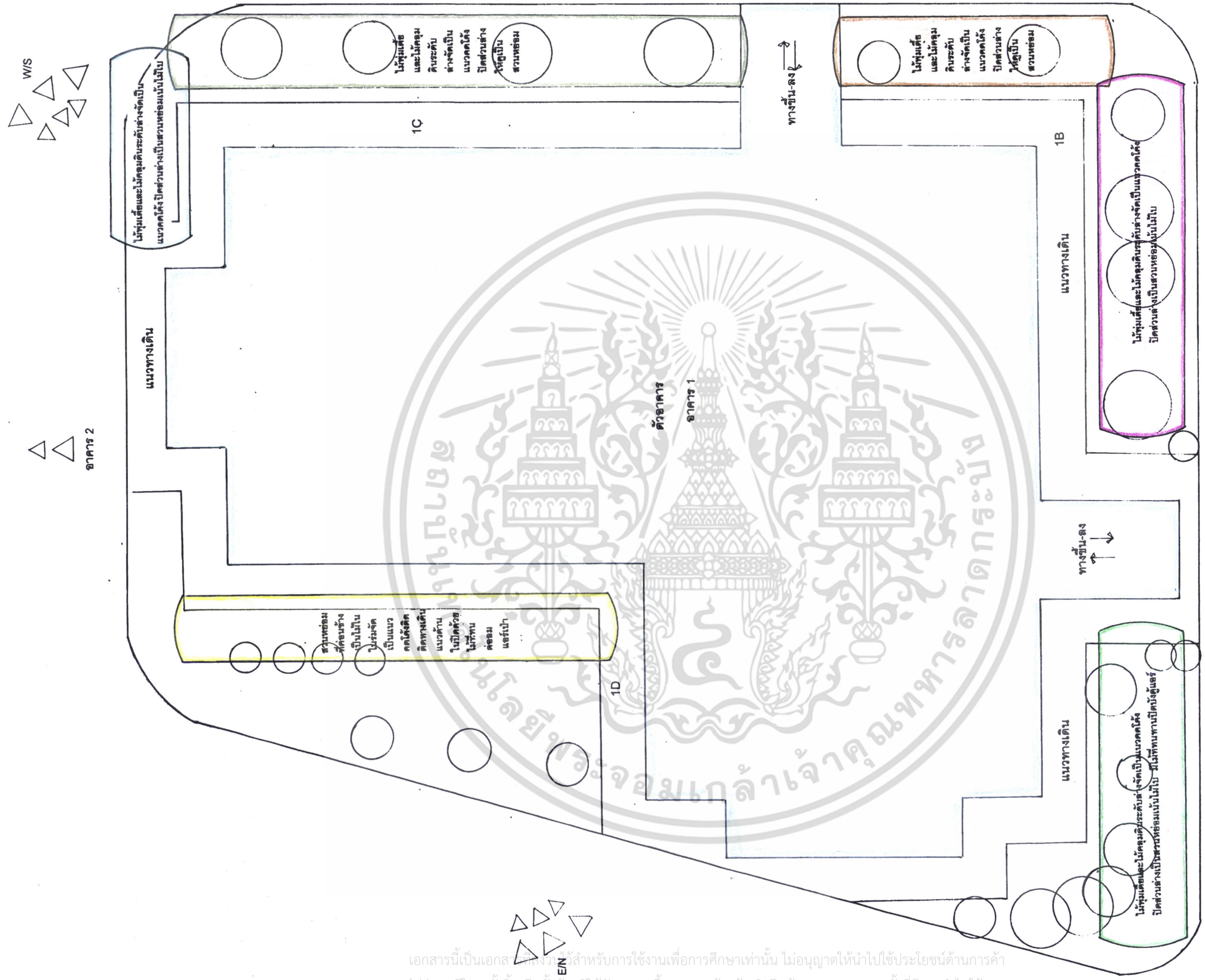
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3 Site Analysis อาคาร 2 (ด้านขวา)

ปัญหาพิเศษ	
ผู้ออกแบบ-เขียนแบบ : นาย กมลศักดิ์ รักสัตย์ นาย จักรี เวียงวิเศษ	
สถานที่ : อาคาร 2 ครูสภา	Scale 1:100
เสนอแบบ : อาจารย์ ศราวุธ ผลโพธิ์	3 / 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัญหาพิเศษ	
นาย กมลศักดิ์ รักสัตย์	
ผู้ออกแบบ-เขียนแบบ : นาย จักริ เวียงวิเศษ	
	สถานที่ : อาคาร 1 คุรุสภา
	เสนอแบบ : อาจารย์ ศรายุทธ ผลโพธิ์
Scale 1:100	
4 / 10	

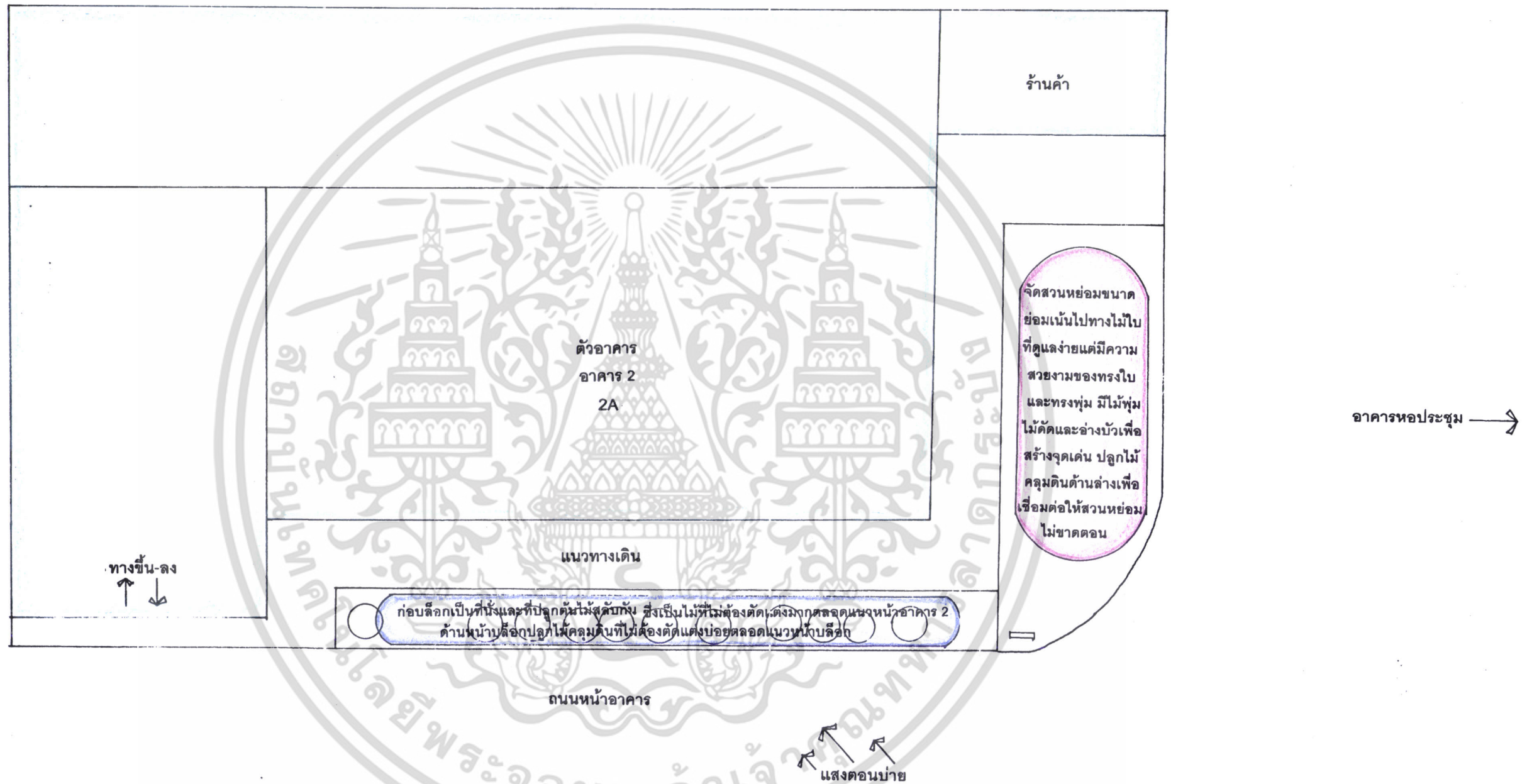
ภาพที่ 4 Balloon Diagram อาคาร 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านหลังติดอาคารอื่น

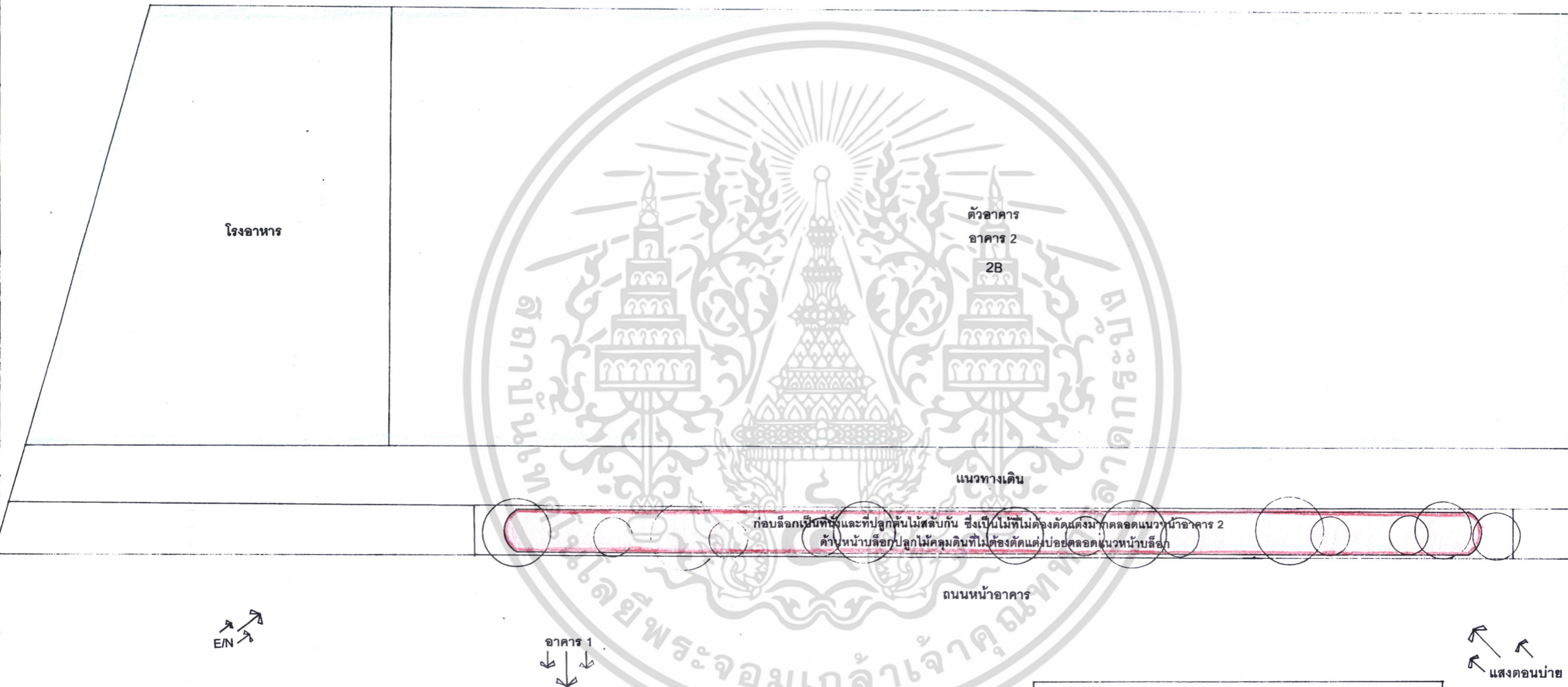

ภาพที่ 5 Balloon Diagram อาคาร 2 (ด้านซ้าย)

ปัญหาพิเศษ	
นาย กมลศักดิ์ รักสัตย์ ผู้ออกแบบ-เขียนแบบ : นาย จักรี เวียงวิเศษ	
	สถานที่ : อาคาร 2 ครุสภา
	เสนอแบบ : อาจารย์ ศรายุทธ ผลโพธิ์
Scale 1:100	
5 / 10	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านหลังติดอาคารอื่น

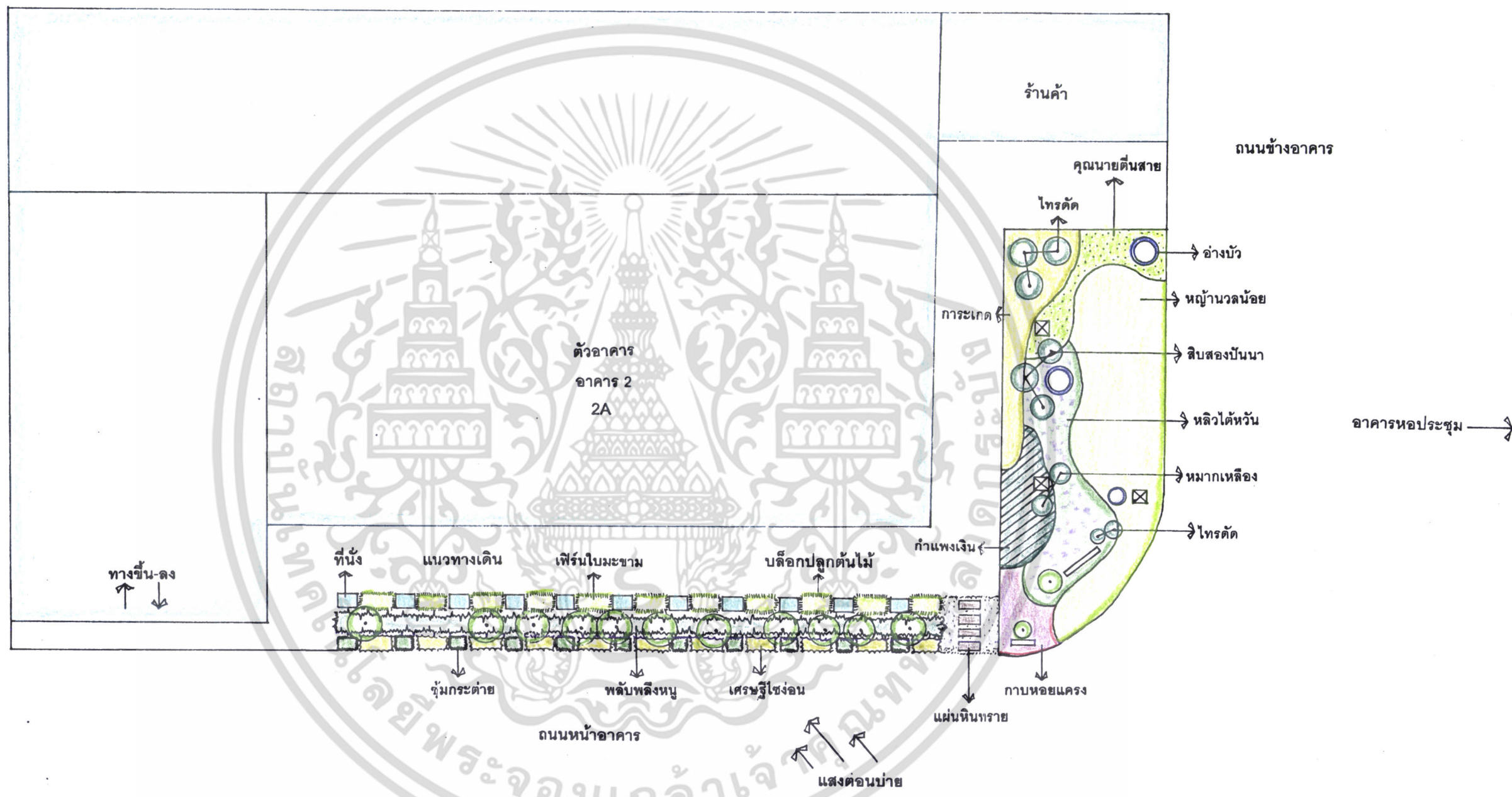

ภาพที่ 6 Balloon Diagram อาคาร 2 (ด้านขวา)

ปัญหาพิเศษ		
ผู้ออกแบบ-เขียนแบบ : นาย กมลศักดิ์ รักสัตย์ นาย จักริ เวียงวิเศษ		
	สถานที่ : อาคาร 2 ครุสภา	Scale 1:100
	เสนอแบบ : อาจารย์ ศราวุธ ผลโพธิ์	6 / 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านหลังติดอาคารอื่น

ภาพที่ 8 Master Plan อาคาร 2 (ด้านซ้าย)

ปัญหาพิเศษ		
นาย กมลศักดิ์ รักศักดิ์		
ผู้ออกแบบ-เขียนแบบ :		
นาย จักริ เวียงวิเศษ		
	สถานที่ : อาคาร 2 คุรุสภา	Scale 1:100
	เสนอแบบ : อาจารย์ ศรายุทธ ผลโพธิ์	8 / 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านหลังติดอาคารอื่น

โรงอาหาร

แนวทางเดิน

ที่นั่ง

พลับพลึงหนู

แผ่นหินทราย

เฟิร์นใบมะขาม

บล็อกปลูกต้นไม้

ซุ้มกระต่าย

หีบไม้จาม

เศรษฐีไซ่ง่อน

A-A

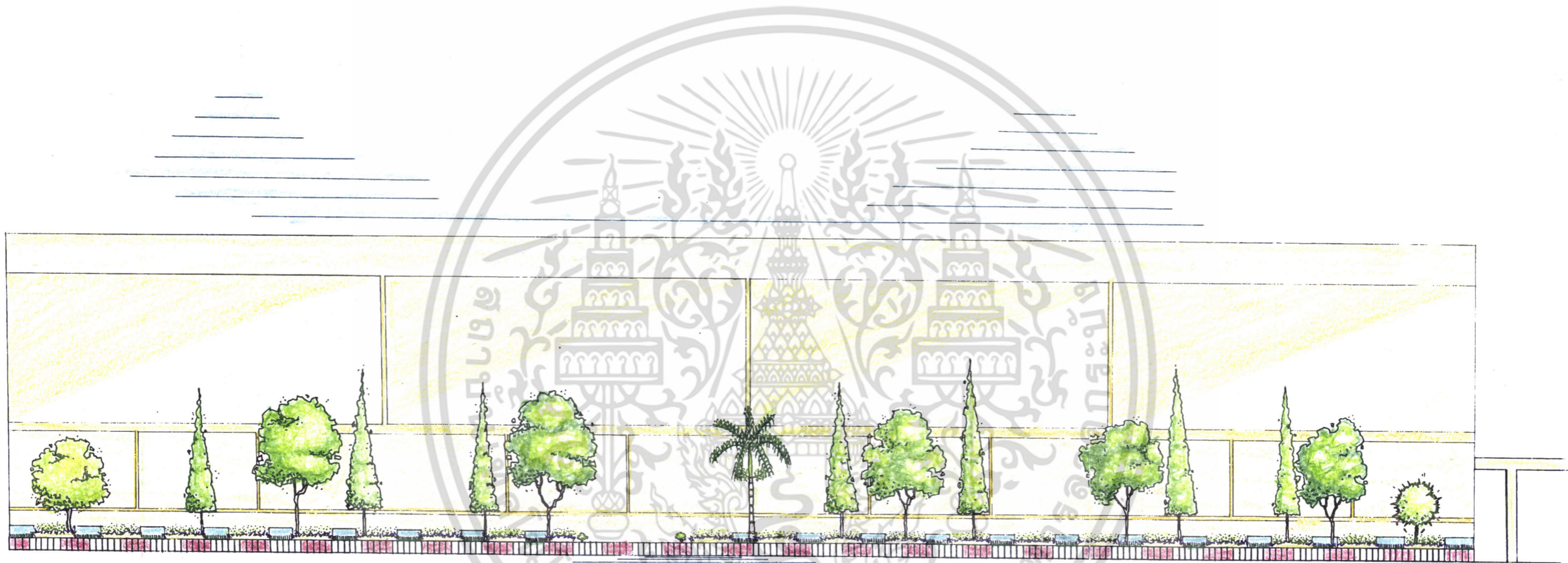
ถนนหน้าอาคาร

ภาพที่ 9 Master Plan อาคาร 2 (ด้านขวา)

ปัญหาพิเศษ	
ผู้ออกแบบ-เขียนแบบ : นาย กมลศักดิ์ รักสัตย์ นาย จักริ เวียงวิเศษ	
สถานที่ : อาคาร 2 คุรุสภา	Scale 1:100
เสนอแบบ : อาจารย์ ศราวุธ ผลโพธิ์	9 / 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 10 Elevation A-A อาคาร 2 (ด้านขวา)

ปัญหาพิเศษ		
ผู้ออกแบบ-เขียนแบบ : นาย กมลศักดิ์ รักสัตย์ นาย จักริ เวียงวิเศษ		
	สถานที่ : อาคาร 2 คุรุสภา	 Scale 1: 75
	เสนอแบบ : อาจารย์ ศราวุธ ผลโพธิ์	 10 / 10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	รายการต้นไม้	ราคา/หน่วย (บาท)	จำนวน (ต้น)	รวม (บาท)
1.	ลั่นทม	8	40	320
2.	เฟิร์นใบมะขาม	15	120	1,800
3.	ซาสกเกียน	4	150	600
4.	ปรงญี่ปุ่น	180	6	1,080
5.	ดาดตะกั่ว	2.	200	500
6.	ไทรยอดทอง	2.5	200	500
7.	เข็มชมพู	5	100	500
8.	หินกรวดขาว เบอร์ 3	60	20 ฝุง	1,200
9.	ดินผสม	15	35 ฝุง	525
10.	ปุ๋ยคอก	15	10 ฝุง	150
			รวมยอด Zone 1A (บาท)	7,175

ตารางที่ 1 ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 1A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา.และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	รายการต้นไม้	ราคา/หน่วย (บาท)	จำนวน (ต้น)	รวม (บาท)
1.	ไทรยอดทอง	2.5	200	500
2.	เข็มชมพู	5	150	750
3.	ดาดตะกั่ว	2.5	200	500
4.	กำแพงเงิน	10	250	2,500
5.	ลิ้นกระบือ	7	100	700
6.	รางทอง	13	100	1,300
7.	กะพ้อ	100	4	400
8.	หลิวใต้หวัน	2.5	300	750
9.	ปรงญี่ปุ่น	180	3	540
10.	การะเกด	10	200	2,000
11.	หินกรวดขาว เบอร์ 3	60	25 ถุง	1,500
12.	ดินผสม	15	50 ถุง	750
13.	ปุ๋ยคอก	15	10 ถุง	150
			รวมยอด Zone 1B (บาท)	12,340

ตารางที่ 2 ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 1B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	รายการต้นไม้	ราคา/หน่วย (บาท)	จำนวน (ต้น)	รวม (บาท)
1.	การะเกด	10	200	2,000
2.	หลิวได้หวั่น	2.5	350	875
3.	รางทอง	13	150	1,950
4.	เข็มชมพู	5	300	1,500
5.	เข็มขาว	5	100	500
6.	เฟิร์นใบมะขาม	15	170	2,550
7.	ดาดตะกั่ว	2.5	150	375
8.	กำแพงเงิน	10	150	1,500
9.	หมากผู้หมากเมีย	30	7	210
10.	เข็มสามสี	15	10	150
11.	หินกรวดขาว เบอร์ 3	60	15 ถุง	900
12.	ดินผสม	15	70 ถุง	1,050
13.	ปุ๋ยคอก	15	20 ถุง	300
			รวมยอด Zone 1C (บาท)	13,860

ตารางที่ 3 ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 1C

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	รายการต้นไม้	ราคา/หน่วย (บาท)	จำนวน (ต้น)	รวม (บาท)
1.	ลั่นทม	8	160	1,280
2.	เฟิร์นใบมะขาม	15	170	2,550
3.	ดาดตะกั่ว	2.5	100	250
4.	กำแพงเงิน	10	100	1,000
5.	หมากผู้หมากเมีย	30	7	210
6.	เข็มสามสี	15	10	150
7.	สับประดาสี	10	50	500
8.	คลุ้ม้าลาย	9	20	180
9.	สาวน้อยประแป้ง	10	30	300
10.	เทียนหมีนปี	10	30	300
11.	หินกรวด	60	14 ถุง	840
12.	ดินผสม	15	50 ถุง	750
13.	ปุ๋ยคอก	15	10 ถุง	150
14.	หญ้ามาเล	20	45 ตร.ม.	900
			รวมยอด Zone 1D (บาท)	9,360

ตารางที่ 4 ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 1D

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	รายการต้นไม้	ราคา/หน่วย (บาท)	จำนวน (ต้น)	รวม (บาท)
1.	พลับพลึงหนู	7	500	3,500
2.	เศรษฐีไซ่ง่อน	7	700	4,900
3.	ช่อมะတ้าย	5	700	3,500
4.	หีบไม้งาม	7	50	350
5.	อโศกอินเดีย	50	10	500
6.	หินกรวด	60	24 ถุง	1,440
7.	ดินผสม	15	200 ถุง	3,000
8.	ปุ๋ยคอก	15	100 ถุง	1,500
9.	อิฐมอญ	0.5	10,000 ก้อน	5,000
10.	ปูน	120	20 คิว	2,400
11.	ทราย	290	20 คิว	5,800
รวมยอด Zone 2A (บาท)				31,890

ตารางที่ 5 ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 2A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	รายการต้นไม้	ราคา/หน่วย (บาท)	จำนวน (ต้น)	รวม (บาท)
1.	หุปลาช่อน	2.5	10	25
2.	กาบหอยแครง	2.5	100	250
3.	กำแพงเงิน	10	150	1,500
4.	การะเกด	10	200	2,000
5.	คุณนายตื่นสาย	2.5	300	750
6.	หลิวใต้หัวรี	2.5	500	1,250
7.	ช่อยัด	200	3	600
8.	สีบสองบ้านนา	200	3	600
9.	ปรงญี่ปุ่น	180	2	360
10.	ตะโกัด	200	2	400
11.	อ่าบบัว	400	3 ใบ	1,200
12.	บัว	25	3 กอ	75
13.	ดินปลูกบัว	10	20 ถุง	200
14.	ดินถม	200	1 ดิว	200
15.	ดินผสม	15	50 ถุง	750
16.	ปุ๋ยคอก	15	15 ถุง	225
17.	หญ้านวลน้อย	15	40 ตร.ม.	600
			รวมยอด Zone 2B (บาท)	10,985

ตารางที่ 6 ราคาพรรณไม้และวัสดุก่อสร้างอื่นๆในพื้นที่ Zone 2B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับที่	รายการ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
1.	ค่าพรรณไม้และวัสดุ/การก่อสร้างอื่นๆ Zone 1A	7,175	
2.	ค่าพรรณไม้และวัสดุ/การก่อสร้างอื่นๆ Zone 1B	12,340	
3.	ค่าพรรณไม้และวัสดุ/การก่อสร้างอื่นๆ Zone 1C	13,860	
4.	ค่าพรรณไม้และวัสดุ/การก่อสร้างอื่นๆ Zone 1D	9,360	
5.	ค่าพรรณไม้และวัสดุ/การก่อสร้างอื่นๆ Zone 2A	31,890	
6.	ค่าพรรณไม้และวัสดุ/การก่อสร้างอื่นๆ Zone 2B	10,985	
7.	ค่าแรงงาน (300 บาท/คน/วัน) 7 วัน จำนวนคนงานทั้งสิ้น 9 คน	18,900	
8.	ค่ายานพาหนะขนส่ง	-	มีพาหนะขนส่งบริการไม่ เสียค่าใช้จ่าย
9.	ค่าแบบและค่าดำเนินการ (30%)	-	เป็นงานปัญหาพิเศษ จึงยกเว้นค่าแบบและค่า ดำเนินการ
	รวมค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	104,510	

ตารางที่ 7 ประเมินราคารวมทุกรายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนการจัดสวน

1. **การปรับพื้นที่ (Grading)** เริ่มจากนำเอาวัสดุที่ไม่ต้องการออกจากบริเวณพื้นที่ที่ต้องการจัดสวน เช่น ก้อนหิน ขยะ เศษไม้ เศษพลาสติก หรือเศษแก้วต่างๆ ทำการขุดต้นไม้เดิมที่ไม่ต้องการออก แล้วทำการปรับหน้าดินให้เรียบและได้ระดับตามที่ต้องการ เมื่อปรับแล้วต้องทำการรดน้ำอัดดินให้แน่น เพื่อป้องกันดินทรุดตัวภายหลัง
2. **การกำจัดวัชพืช (Weed Control)** เป็นการกำจัดวัชพืชในบริเวณพื้นที่จัดสวน เช่น การถางหญ้า ถ้ำหญ้าขึ้นมากอาจต้องทำการขุดลึกเพื่อกำจัดรากหญ้าออก การกำจัดวัชพืชนี้ควรทำไปพร้อมๆกับการปรับพื้นที่
3. **การคัดเลือกซื้อพันธุ์ไม้ (Getting Plant)** เป็นการหาซื้อพันธุ์ไม้ที่ต้องการตามแหล่งต่างๆ โดยพยายามหาทั้งชนิดของต้นไม้ ขนาด รูปร่าง ให้เป็นไปตามแบบที่ได้เสนอไว้กับเจ้าของบ้าน และพยายามหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนต้นไม้ไปจากแบบเดิม ในกรณีที่ต้องเปลี่ยนควรดูจากแบบ (Master Plan) และสอบถามเจ้าของงานก่อน
4. **การจัดวางวัสดุอื่นๆ** ที่ใช้ประกอบสวน ได้แก่ อ่างบัว ก้อนการปลูกต้นไม้ภายในสวน เพื่อความสะดวกแก่การจัดวางต้นไม้และปฏิบัติงาน
5. **การเตรียมหลุมปลูกต้นไม้ (Soil Preparation)** ควรเตรียมหลุมปลูกต้นไม้ยืนต้น หรือไม้ประธานก่อน แล้วจึงเป็นไม้พุ่ม ไม้คลุมดิน ตามลำดับ โดยกำหนดตำแหน่งต้นไม้จากแปลน เมื่อได้ตำแหน่งที่ต้องการของต้นไม้แต่ละต้นแล้ว ใช้ปูนขาวโรยเป็นวงเพื่อกำหนดจุดนั้นๆเป็นการช่วยให้ขุดหลุมปลูกถูกต้องตามขนาดและชนิดของต้นไม้ เสร็จแล้วผสมดินปลูกต้นไม้ และปุ๋ยคอกรองก้นหลุม เพื่อช่วยให้ต้นไม้เจริญเติบโตได้ดีในขั้นตอนนี้อาจทำการขุดย้ายต้นไม้ ที่ไม่ต้องการหรือเปลี่ยนย้ายตำแหน่งได้
6. **การปลูกไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม และไม้คลุมดิน (Planting)** เมื่อได้เตรียมหลุมปลูก และรองก้นหลุมเรียบร้อยแล้ว นำต้นไม้ออกจากกระถางและวางในหลุม จากนั้นกลบดินให้แน่น หากเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ควรรหาไม้ค้ำ เช่น ไม้สน ไม้ไผ่ เพื่อกันไม้ล้มหรือโยกเอน เพราะการโยกของต้นไม้ จะทำให้ระบบรากได้รับความกระทบกระเทือนหรือขาดได้ โดยจะมัดลำต้นเข้ากับไม้ค้ำด้วยเชือก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. การโรยกรวดหินกลมหรือทราย เนื่องจากกรวดมีขนาดเล็ก ดังนั้นการทำพื้นที่รองรับจึงมีความจำเป็น ถ้าหากว่าพื้นที่โรยกรวดเป็นดินอัดแน่น กรวดจะมีความสวยงามอยู่ได้ระยะหนึ่ง เมื่อฝนตกนานเข้ากรวดก็จะจมลงไปดินทำให้ดูสกปรกและไม่สวยงาม อีกทั้งวัชพืชต่างๆที่แทรกขึ้น เพราะฉะนั้นก่อนการโรยกรวดต้องทำการปรับพื้นที่ให้เรียบและใช้พลาสติกปูรองด้านล่าง ซึ่งจะช่วยให้ทำความสะอาดได้ง่ายเมื่อสกปรก

8. การปูสนามหญ้า (Lawn Installation) การปูหญ้าในการจัดสวนนิยมวิธีปูพรม หรือการปลูกโดยวิธีปูหญ้าเต็มแผ่น (Planing sod) โดยชนิดของหญ้าที่นำมาปูนั้น ควรตรงตามแบบที่กำหนด และต้องเป็นหญ้าที่ชะมาใหม่ หลังจากปูเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรใช้ลูกกลิ้งบดดินทับหญ้าอีกครั้ง

9. การปูทางเท้า (Lawnings Pavements) โดยดูจากแปลนถึงทิศทางของทางเดินแล้ว กำหนดแนวทางให้ถูกต้อง โดยใช้ปูนขาวโรยเป็นแนวตามแบบ และไม่ควรปูทางเท้าเสมอกับหญ้า เพราะเมื่อหญ้าสูงขึ้นเล็กน้อยทางเท้าก็จะจมลงทำให้ทางเท้าดูต่ำกว่าหญ้าและจะทำให้น้ำท่วม ทางเท้าเกิดตะไคร่ทำให้ลื่นได้

10. การตัดหญ้า ให้อปุ๋ย ฉีดยาฆ่าแมลง (Mowing Fertilizing and Pest control) หลังปูหญ้าได้ประมาณ 2 อาทิตย์ ควรตัดหญ้า ซึ่งจะช่วยให้หญ้าเรียบสม่ำเสมอ เมื่อตัดหญ้าเรียบร้อยแล้วก็ควรให้อปุ๋ยกับหญ้าและต้นไม้ที่ได้ปลูกไป พร้อมทั้งฉีดยาฆ่าแมลงและยากันราไปด้วย

11. การเก็บงานและส่งมอบงาน (Completed Work) เป็นงานขั้นสุดท้ายของการจัดสวน การส่งมอบงานให้แก่เจ้าของงาน การเก็บงานนั้นเป็นเรื่องจำเป็นมากต้องเก็บรายละเอียดของงานทุกๆส่วน ที่เป็นองค์ประกอบของการจัดสวนให้อยู่ในสภาพที่เรียบร้อยและคุณภาพของงานเป็นไปตามที่ระบุไว้ในแปลน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การประเมินหลังการจัดสวน

หลังจากได้ทำการจัดสวนเสร็จสมบูรณ์แล้ว ได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินผล ความพอใจของบุคคลที่ได้ทำการสัมผัสตัวอย่างจากคนในพื้นที่ ซึ่งมีจำนวนผู้ที่ทำการสุ่มทั้งสิ้น 19 คน โดยนำมาประเมินผลในลักษณะของตัวเลข แล้วทำการหาค่าเฉลี่ยของแต่ละรายการ ค่าเฉลี่ยที่ได้นำมาเขียนกราฟเปรียบเทียบความพอใจซึ่งแบ่งออกเป็น

- ความพอใจด้านความสวยงาม
- ความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

การให้คะแนนแบ่งเป็น

5 คะแนน	หมายถึง	ดีมาก
4 คะแนน	หมายถึง	ดี
3 คะแนน	หมายถึง	พอใช้
2 คะแนน	หมายถึง	ต้องแก้ไข

ซึ่งสามารถแสดงได้ดังตารางและแผนภูมิต่อไปนี้

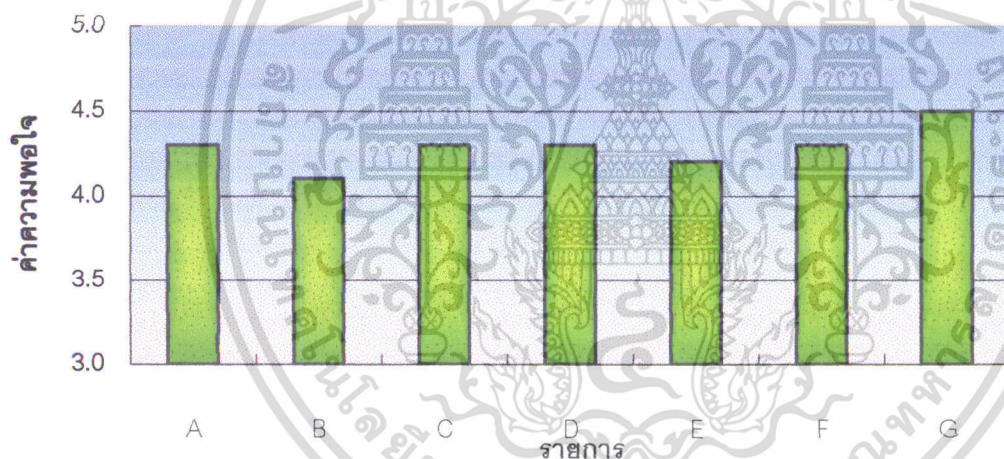

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 8. ตารางประเมินผลแสดงค่าความพอใจด้านความสวยงาม

รายการประเมิน	A	B	C	D	E	F	G
เฉลี่ย	4.3	4.1	4.3	4.3	4.2	4.3	4.5

- A = ชนิดต้นไม้ E = การใช้กรวด
 B = การใช้สีสັນ F = จำนวนต้นไม้
 C = รูปทรงต้นไม้ G = บล็อกปลูกต้นไม้และที่นั่ง
 D = การจัดกลุ่มต้นไม้

แผนภูมิที่ 1 แสดงค่าการประเมินความพอใจด้านความสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 9. ตารางประเมินผลแสดงค่าความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

รายการประเมิน	A	B	C	D	E
เฉลี่ย	4.4	4.5	4.4	4.6	4.6

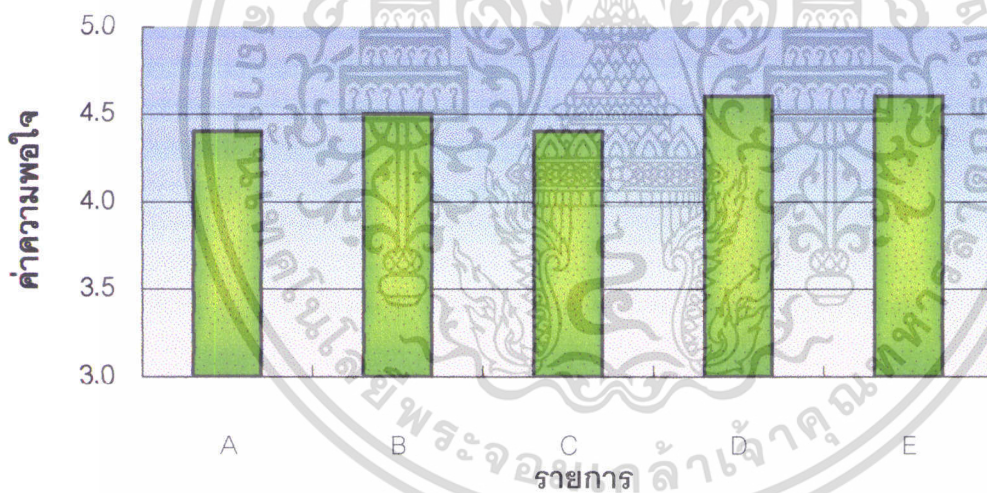
A = การเลือกใช้ต้นไม้

D = บดอัดปลูกต้นไม้และที่นั่ง

B = สนามหญ้า

E = รูปแบบของสวนโดยรวม

C = กววด

แผนภูมิที่ 2 แสดงค่าการประเมินความพอใจด้านประโยชน์ใช้สอยและความเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 11 ภาพแสดงภายหลังการจัดของ Zone 1C ตลอดแนว

ภาพที่ 12 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 1A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 13 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 1B

ภาพที่ 14 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 1C

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 15 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 1D

ภาพที่ 16 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 2A ตรงบ่อน้ำเดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 17 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัดบริเวณด้านหน้าอาคาร 2

ภาพที่ 18 ภาพแสดงก่อนการจัดและหลังการจัด Zone 2B

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิจารณ์

จากขั้นตอนการศึกษา ออกแบบ เขียนแบบ จนถึงขั้นตอนการปฏิบัติจริงในการปรับปรุงภูมิทัศน์อาคาร 1 และอาคาร 2 ของครุสภาครั้งนี้ ผู้จัดทำได้พยายามทำการรวบรวมปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนทำการวิจารณ์ถึงปัญหาต่างๆ ซึ่งพอจะแบ่งได้เป็นข้อๆดังต่อไปนี้

การสัมภาษณ์นั้นค่อนข้างเป็นไปในวงจำกัด คือ ทำการสัมภาษณ์เฉพาะผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเท่านั้น จึงทำให้การปรับปรุงภูมิทัศน์ครั้งนี้ ไม่ครอบคลุมถึงความต้องการของคนส่วนใหญ่

ปัญหาจากสิ่งแวดล้อมต่างๆในการดำเนินงานจริง เช่น รถยนต์ที่จอดกีดขวางการปฏิบัติงาน คนที่สัญจรไปมา เนื่องจากอาคารดังกล่าวมีผู้ใช้เป็นจำนวนมาก ดังนั้นการดำเนินงานส่วนใหญ่จะทำงานในวันเสาร์-อาทิตย์

ปัญหาจากสภาพพื้นที่ เช่น บริเวณด้านหลังฝั่งขวาของอาคาร 1 ดินจะแข็งมาก ด้านหน้าและด้านข้างอาคาร 2 จะมีการโบกปูนเพื่อกันดินหลาย และมีต้นไม้ใหญ่ยากแก่การรื้อถอน

การสื่อสารระหว่างผู้จัดทำและผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ เกี่ยวข้องที่จะต้องทำออกมาตามแบบ ไม่ค่อยชัดเจน เกิดความไม่เข้าใจกัน โดยเฉพาะงานปูน

การซื้อต้นไม้ซึ่งทางผู้จัดทำไม่ได้ทำการไปเลือกซื้อเอง เพราะต้องดำเนินการจัดซื้อตามขั้นตอนของทางราชการ จึงทำให้ขาดประสิทธิภาพตรงจุดนี้ไป จนทำให้เกิดข้อเสีย คือต้นไม้ไม่ได้ตามต้องการ ไม้บางชนิดยังไม่ค่อยแข็งแรง

ปัญหาด้านแรงงานในการดำเนินงาน ทั้งการขาดแรงงานและความชำนาญในการลงต้นไม้ (ทั้งนี้เพราะแรงงานเป็นคนที่ทำงานในครุสภาไม่มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับด้านนี้ มีเพียงแรงงานแค่ส่วนหนึ่งที่เป็นนักศึกษาคณะเกษตร)

ปัญหาเกี่ยวกับผู้ดูแลสวน ซึ่งทางครุสภาขาดบุคลากรในการดูแลสวน

นอกจากนี้แล้วยังสามารถพบปัญหา ข้อผิดพลาดต่างได้อีกแต่ผู้จัดทำก็ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนๆที่มาช่วยงาน แม้กระทั่งผู้ที่ทำงานในครุสภาเองในบางเรื่องจนสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง จนงานประสบผลสำเร็จไปได้ด้วยดี ซึ่งสร้างความพอใจให้แก่ทางครุสภา ผู้พบเห็น และผู้จัดทำเองด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุป

การจัดสวนอาคารครุสภา เจ้าของสถานที่มีความต้องการต้นไม้ที่ดูแลง่าย จึงดำเนินการออกแบบจัดสวนโดย ในสวนอาคาร 1 จัดเป็นสวนหย่อมที่ใช้ไม้คลุมดินและไม้พุ่มเตี้ยเป็นแนว โดยใช้เส้นโค้ง เน้นไม้ใบที่ค่อนข้างมีสีส้ม ไม้ใหญ่คงเดิม ด้านหลังของอาคาร 1 เป็นพื้นที่ร่ม เนื่องจากตัวอาคารบังแสงฉะนั้นจึงใช้ไม้ในร่มเป็นสวนใหญ่ อาคาร 2 ด้านหน้าอาคารจัดเป็นที่นั่งปูกระเบื้องโดยเว้นช่องสำหรับปลูกเฟิร์นสลับกับที่นั่งติดขอบทางเดิน ด้านหน้าที่นั่งปลูกไม้ประดับซึ่งใบที่มีลักษณะเป็นเส้นมีความสูงต่ำกว่าที่นั่ง ด้านข้างอาคาร 2 ทำการถมบ่อน้ำ ลือต้นไม้เดิมออกทั้งหมด จัดเป็นสวนหย่อมที่ดูโล่ง เรียบร้อย ดังภาพที่ 16 ในการจัดสวนครั้งนี้ได้ทำการประเมินความพอใจโดยการทำแบบสอบถามบุคคลที่ทำงานอยู่ในสถานที่นั้น ซึ่งได้ผลการประเมินอยู่ในระดับดีถึงดีมาก และได้แสดงผลการประเมินตามตารางที่ 8 และ 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารอ้างอิง

ขวัญชัย จิตสำรวย . 2536 . การออกแบบ-เขียนแบบจัดสวน . รุ่งเรืองศาสนการพิมพ์ .

กรุงเทพฯ

ขวัญชัย จิตสำรวย . 2541 . สวนหย่อมทำได้ด้วยมือคุณ . มติชน . กรุงเทพฯ

จักรพันธ์ อักกพันธ์านนท์ . 2539 . หลักการออกแบบตกแต่งบริเวณ . ไทยวัฒนาพานิช .

กรุงเทพฯ

ปิฎุระ บุณนาค . 2511 . ไม้ดอกไม้ประดับ . เกษมบรรณกิจ บจก. . กรุงเทพฯ

พรรณเพ็ญ ฉายปรีชา . 2540 . การจัดสวน (พิมพ์ครั้งที่ 6) . อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง .

กรุงเทพฯ

วิทย์ เทียงบุญธรรม . 2540 . พจนานุกรมไม้ดอกไม้ประดับในเมืองไทย . โอ เอส

พริ้นติ้งเฮ้าส์ . กรุงเทพฯ

สมจิต โยธะคง . 2535 . การวางผังตกแต่งบริเวณ . รวมสาส์น . กรุงเทพฯ

สมจิต โยธะคง . 2541 . การจัดการงานดูแลบำรุงรักษาภูมิทัศน์ . กรุงเทพฯ

เสรี ทรัพย์सार . 2532 . การจัดสวนในบ้าน . อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป . กรุงเทพฯ

เสรี ทรัพย์सार . 2542 . สวนสวยกับการดูแล (พิมพ์ครั้งที่ 2) . อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป

แอนด์พับลิชชิ่ง . กรุงเทพฯ

เอี่ยมพร วิสมหมาย . 2525 . หลักการจัดสวนเบื้องต้น . คณะเกษตร มหาวิทยาลัย

เกษตรศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอี่ยมพร วิสมหมาย. 2530 . **หลักการจัดสวนในบ้าน** . โอ เอส พรีนติ้งเฮ้าส์ . กรุงเทพฯ

เอี่ยมพร วิสมหมาย และคณะ . 2542 . **พรรณไม้ในงานภูมิสถาปัตยกรรม** . สมาคมภูมิสถาปนิกประเทศไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	รายชื่อต้นไม้	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์
1.	กาบหอยแครง	Boat-lily,Cradle Lily	<i>Tradescantia spathacea</i> Swartz	COMMELINACEAE
2.	การะเกด	...	<i>Pandanus pygmaeus</i> Thouars	PANDANACEAE
3.	ก้ามพวงเงิน	Flax Lily	<i>Dainella caerulea</i> Sims	LILIACEAE
4.	กะพ้อ	...	<i>Licuala spinosa</i> Thunb.	PALMAE
5.	เข็มชมพู	...	<i>Ixora hybrid</i>	RUBIACEAE
6.	เข็มขาว	Siamese White Ixora	<i>Ixora finlaysonia</i> Wall	RUBIACEAE
7.	เข็มสามสี	Rainbow tree	<i>Dracaena cincta</i> Bak.cv.Tricolor	AGAVACEAE
8.	เขียวหมื่นปี	Chinese Evergreen	<i>Aglaonema</i> spp.	ARACEAE
9.	คุณนายตื่นสาย	Flowering Purslane	<i>Portulaca oleracea</i> L.	PORTULACACEAE
10.	คล้าม้าลาย	Zebra Plant	<i>Calathea zebrine</i> (Sims)Lindl.cv.Humilior	MALANTACEAE
11.	ชახกเขี่ยน	...	<i>Ehretia microphylla</i> Lamk.	EHRETIACEAE
12.	หุ้มกระต่าย	...	<i>Ophipogon jaburan</i>	LILIACEAE
13.	ดาดตะกั่ว	Red Ivy,Hemigraphis	<i>Hemigraphis alternata</i> Burm.	ACANTHACEAE
14.	ไทรยอดทอง	...	<i>Ficus microcarpa</i> L.f.form'Golden leaves'	MORACEAE
15.	บัว	Water lily	<i>Nymphaea</i> spp.,hybrid	NYMPHACEAE
16.	ปรงญี่ปุ่น	Cyead Sago Plam	<i>Cycas revoluta</i>	CYCADACEAE
17.	พลับพลึงหนู	...	<i>Hymenocallis</i> sp.	AMARYLLIDACEAE
18.	เฟิร์นใบมะขาม	Tuber sword fern	<i>Nephrolepis cordifolla</i> (L.) Presl	OLEANDRACEAE
19.	รางทอง	...	<i>Hymenocallis littoralis</i> (Jacq.)	AMARYLLIDACEAE
20.	ลิ้นมังกร	Snake plant	<i>Sansevaria trifasciata</i>	LILIACEAE
21.	ลิ้นกระบือ	...	<i>Excoecaria cochinchinensis</i>	EUPHORBUACEAE
22.	เศรษฐีไซ่งอน	Mondo Grass	<i>Ophipogon jaburan</i> 'Variegatus'	LILIACEAE
23.	ลิบสองบันนา	Pigmy date	<i>Phoenix roebelenii</i>	PALMAE
24.	สับปะรดสี	Bromeliads	<i>Bilbergia</i> sp.	BROMELIACEAE
25.	สาวน้อยประแป้ง	Dumb Cane	<i>Diffenbachia</i> spp.	ARACEAE
26.	ทึบไม้งาม	Boxwood Beaute	<i>Carissa grandiflora</i>	APOCYNACEAE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลำดับ ที่	รายชื่อต้นไม้	ชื่อสามัญ	ชื่อวิทยาศาสตร์	ชื่อวงศ์
27.	หมากผู้หมากเมีย	Miracle Plant	<i>Cordyline fruticosa</i> (L.) Goepfert	AGAVACEAE
28.	หมากเหลือง	Yellow Butterfly	<i>Chrysalidocarpus lutescens</i>	PALMAE
29.	หลิวใต้หวัน	False Heather	<i>Cuphea hyssopifolia</i> H.B.K.	LYTHRACEAE
30.	อโศกอินเดีย	Mast tree	<i>Polyalthia longifolia</i> pandurata	ANNONACEAE

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้